

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

49e jaargang 2002 afl. 1

Oirschot en Soest schutten Den Koninck

GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse b.v.

Sniederslaan 17a, 5531 EG Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

JACQUETS

JACQUETJASSEN IN ZUIVER SCHEERWOL VANAF 390.-
ZIJDEN- EN DOFFE HOGE HOEDEN, POORTERS HOEDEN EN STEKEN

black CLASSICS

clarastraat 2, 5211 LB 's-hertogenbosch telefoon: 073-6130136 fax: 073-6143143

EDELSMEDERIJ
NOL COOPMANS V.O.F.
GESLAGEN SCHOONHEID

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86, Fax: (040) 241 20 78

LAARZEN LAARZEN LAARZEN
PLUIMEN PLUIMEN PLUIMEN
BATONS BATONS BATONS
POMPONS POMPONS POMPONS
UNIFORMSCHOENEN
LEERWERK LEERWERK LEERWERK
TWIRLSCHOENEN
INSTEPSCHOENEN
OVERSCHOENEN OVERSCHOENEN
HANDSCHOENEN HANDSCHOENEN
BATON-TASSEN BATON-TASSEN

VAN BEERS B.V.
SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S SHAKO'S

LEVENSBOM GIET- SMEEDWERKEN EXCLUSIEVE INRIJPOORTEN

Wij zijn tevens leverancier van:

- Antieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- losse onderdelen voor poorten en hekken (hekpunten, granaatappels, ringen, krullen, ect.)

DOCUMENTATIE OP AANVRAAG

GERJES GIETIJZEREN RAMEN B.V.

Berkdijk 13A, 5271 SR St.-Michelsgestel, Tel. (073) 551 34 71
Fax (073) 551 69 68. Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 uur. Za. op afspraak.
Voor inrijpoorten uitsluitend op afspraak.

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66

Blinkt uit in vakmanschap

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting De Gildetrom
ISSN 1380-233X. Jaargang 49 (2002), afl. 1

Hoofredactie

Ad (A.H.P.J.) Dams Loon 7 5581 VH Waalre tel. 040-2213365 E-mail: addams@wx.nl	Jacques (J.A.M.) Govers Beverlaan 11 5581 EE Waalre tel. 040-2213842
--	---

Redacteuren

Eur. Gem. Hist. Schutt.
Mathieu (M.E.M.) v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-2438521

Maasland
Kees v.d. Bruggen
Vlasmeesterstraat 53
5261 TB Vught
tel. 073-6564860
bru.text@tiscali.nl

Noordbr. Federatie
Ton (A.H.A.M.) de Brouwer
Ruiterveg 6
5674 XB Nuenen
tel. 040-2842212

Kempenland
Marcel v.d. Heijden
Eindhovenseweg 73
5664 HD Geldrop
tel. 040-2856074

Kwartier van Oirschot
Henk (H.C.P.) van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 0499-571258
henk.van.hout@hetnet.nl

Land van Cuijk
Henk Christiaans
Koperwiekstraat 8
5451 XN Mill
tel. 0485-453439
06 50 82 13 63

Peelland
Rien (M.H.G.) van Horik
De Weerden 8
5712 LT Someren
r.vanhorik@chello.nl

Baronie en Markiezaat
Jac (J.) Dekkers
Frisostraat 11
4891 XW Rijsbergen
tel. 076-5962445

**Administratie en
abonnementen**
Lau (L.G.J.) Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 0492-361855

Betalingen
Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijzen 2002:
collectief abonnement € 6,25;
(meer dan twee per gilde)
Particulier abonnement € 8,50
Buitenlands abonnement € 10,50
Aanmaningskosten € 3,-
Abonnement dient bij vooruitbetaling te worden
voldaan. Het wordt geacht te worden voortgezet,
tenzij opzegging voor 1 november geschiedt.
Abonnementen kunnen elk moment ingaan.
De redactie houdt zich het recht voor, teksten
naar beste weten en in ieders belang te redige-
ren.

Advertentietarieven worden op aanvraag mede-
gedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/
of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting
De Gildetrom.

Vormgeving & lay-out: Paul Kemper DTP Services.
Druk: Drukkerij Vos, Gemert.

TER INLEIDING

Allerwege bereidt het verenigingsleven zich voor op een nieuw seizoen. Kring- en vrije gildendagen staan op de kalender, jubilea, bijzondere activiteiten, bouwplannen, de aanschaf van nieuwe instrumenten, maar ook plannen voor nieuwe activiteiten voor de gemeenschap. Jong en oud hebben het er druk mee, als ze al niet zelf de 'doelgroep' zijn. Om met een beeld uit de natuur te spreken: de knop bruist van binnen en belooft voor dit jaar weer veel en uitbundig leven. Niet in het minst binnen het gildewezen.

Een klein voorteken hebben we gezien bij het huwelijk van onze kroonprins en zijn levensgezellin op 2 februari. Heel kort, want een goede week later dekte de vastentijd voor de buitenwereld alles weer af. Een goede voedingsbodem voor het ontwaken? Misschien moeten we ook die tijd maar eens een 'motto' toebedenken.

Veel aandacht en energie voor nieuwe zaken gaat zeker niet altijd ten koste van aandacht voor het bestaande. Archief wordt hier en daar wel heel goed beheerd, zoals u verderop in deze aflevering zult lezen.

Aandacht ook voor elkaar, in dit geval voor onze broeders en zusters in het Gelderse. De deur stond open bij de 3e Gelderse Ontmoetingsdag, min of meer de evenknie van onze 'Hoofdlidendag'.

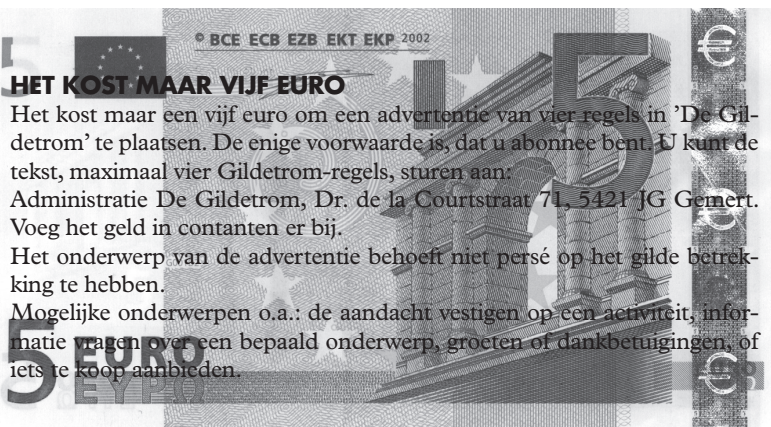
Last but not least beginnen we deze jaargang met een vaste jeugdpagina: voortaan dus in elke aflevering één pagina exclusief voor de jeugd. De naam staat intussen ook vast: 'Jeugdtrom' en het ziet er naar uit, dat dit geen stille bladzijde zal worden. We horen hier onze jeugd graag.

Tenslotte treft u ook de vanouds bekende rubrieken weer aan met nieuws over de NBFS, EGS, de gildes per kring en tenslotte de 'afscheidspagina'.

Heeft u ook nog iets te berichten of te vragen, neemt u dan contact op met een van de kringcorrespondenten (redacteuren).

Moge ook deze knop aan de Gildetrom bloeien ...

Ad Dams

Sluitingsdatum inzenden kopij redacteuren afl. 2 2002

22 april 2002 (verschijnt 2e helft juni 2002)

Medewerkers aan dit nummer

W. Adams, A. Antonis, J. Bax, G. Brekel, H. v. Breugel, H. v.d. Broek, W. Adams, J. Bax, A. Boon, A. Boot, T. Brands, H. Bruijns, J. v.d. Broek, P. van Dijk, J. van Gils, J. Goudsmits, A. de Groot, J. van Haare, J. Hornman, S.C. Huijbregts, A. Jacobs, G. Kees, M. in den Kleef, J. Klerks, L. Konings, C. van Loy, R. Ras, E. Reker, F. van Roosmalen, M. v.d. Sande, J. Schakenraad, G. v.d. Schoot, H. v.d. Schoot, G. Teunissen, J. Timmermans, S. Timmermans, J. Vera, J. Verheijen, E. Vincent, A. Voesenek (foto), R. Vogels, J. v.d. Vorst, T. Vorstenbosch, F. Vriens, R. Weijtmans, B. v.d. Wiel, A. van Zutphen

Reportage

Tijdens koninklijk huwelijk in Amsterdam nemen gilden oude taak op

OIRSCHOT EN SOEST SCHUTTEN DEN KONINCK

Voor God, Koning(in) en Vaderland is het devies van de gilden aangesloten bij de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. Op 02-02-2002 in Amsterdam is dit devies nieuw leven ingeblazen. 'Den Koninck' moest 'geschut' worden voor een opdringerige, lawaaispuittende en irritante mensenmassa nabij Het Singel waar de gilden uit Soest en Oirschot zich tijdens de rijtoer hadden opgesteld.

door Kees van der Bruggen en René van Hal

Zaterdag 2 februari 2002. De dag van het koninklijk huwelijk in Amsterdam. Namens de provincie Utrecht was het Groot Gaesbeeker gilde uit Soest uitgenodigd voor deelname aan de burgerdelegatie. Het Sint Sebastiaansgilde uit Oirschot viel die eer te beurt namens de provincie Noord-Brabant.

Vroeg uit de veren

De gildebroeders moesten er wel wat voor over hebben. Vooral vroeg uit de veren en lang wachten totdat in Amsterdam eindelijk de gouden koets met het kersverse echtpaar langs hun gelederen toerde. In Oirschot was het een gemoeidelijk reveille om zes uur 's morgens in café Oud Brabant op de Markt. De plaatselijke bakker had volop gratis warme worstenbroodjes beschikbaar gesteld en de uitbater van het café schonk - eveneens om niet - een paar heerlijke bakken warme koffie. Stipt om 06.30 uur vertrok de bus met een goed geluimd gezelschap van ruim veertig gildebroeders naar de hoofdstad. In Soest werd even na zeven met 25 leden vertrokken. Beide gilden natuurlijk in hun

beste pak, gepoetst zilver en fleurige vendels. De delegatie uit Soest moest eerst nog langs Bunschoten om vijftien dames in plaatselijke klederdracht op te halen.

Bomvrije touringcars

Zonder oponthoud reden de bussen naar het centrale meldingspunt, de Marinekazerne aan het IJ in Amsterdam. Eenmaal dichterbij in de buurt van het centrum, bleek dat er die dag iets bijzonders aan de hand was: veel politie, militairen, wegafzettingen, etc. Bij de kazerne aangekomen moest ieder alle spullen meenemen uit de bus, zodat de bus een zgn. bomcontrole kon ondergaan. Hiervoor was onder meer de Duitse politie met gespecialiseerde snuffelhonden ingezet. In de tussentijd werd ieder onthaald met koffie, broodjes, gevulde koeken en ander lekkers. Kennis kon worden gemaakt met de burgerdelegaties uit de andere provincies, maar ook met de diverse legeronderdelen die zich eveneens in de Marinekazerne verzamelden voor een 'optreden' later op de dag. Enkele duizenden waren hier bijeen en iedereen kreeg dezelfde behandeling. Het was

Het Sint Sebastiaansgilde uit Oirschot compleet op de Marinekazerne in de hoofdstad. Op de achtergrond ligt de replica van het VOC-schip Amsterdam

amper half negen en pas om half twaalf zou de busrit beginnen om alle delegaties op hun juiste plaats langs de route van de rijtoer te zetten.

Trammelant met pasfoto

In die tussentijd moest iedereen wel een speciale identiteitskaart ophalen en die werd gecontroleerd met de reeds bekende gegevens. Weken tevoren hadden alle deelnemers hun persoonlijke gegevens (naam, adres, enz.) met twee pasfoto's via de provincies bij de Amsterdamse (politie-)autoriteiten moeten inleveren. Op de dag zelf moest een geldig paspoort of identiteitsbewijs worden meegebracht. Medewerkers van de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) controleerden die o.m. met behulp van infraroodapparatuur. Aspirant-jeugd-ventelier Jer  m  van Dun (15) van het Oirschotse Sint-Sebastiaansgilde kreeg het bij die controle even Spaans benauwd. De pasfoto op zijn identiteitskaart zat los en ook waren zijn gegevens niet correct ingevoerd in de computer. De norse rechercheur leek van plan hem direct op de trein (!) naar zijn woonplaats

De veiligheidseisen zijn extreem scherp. Ventelier Jer  m  van Dun ondervindt het aan den lijve. Zijn pasfoto op de identiteitskaart zat los

te zetten. Uiteindelijk kwam het na veel telefoontjes en naspeuringen via internet alsnog goed en kreeg hij zijn speciale dag-pas om in het zwaarbeveiligde gebied van het Amsterdamse Centrum te komen.

VIP-behandeling

Nadat alles weer op z'n pootjes terecht was gekomen, kon iedereen via een groot tv-schermdelgenoot zijn van het burgerlijk huwelijk van kroonprins Willem-Alexander en Máxima. Toen het ja van zowel de bruid als de bruidegom had geklonken ging er in de enorme tenten op het kazerneterrein een klein gejuich op en wist iedereen zeker dat het tripje naar Amsterdam niet voor niets was. Op andere delen van het terrein werd nog druk geoefend, werden geweren, bepakkingsen of gala-uniformen uitgedeeld. Een drukte van belang.

Vóór half twaalf zat iedereen weer in de - inmiddels bomvrij-verklaarde - touringcars en onder politiebegeleiding volgde de rit naar de binnenstad. Vele toeschouwers hadden al een plaats uitgezocht langs de route en in de buurt van het Paleis op de Dam. De meeste waren vrolijk en mooi (oranje) uitgedost. De gilden reden als VIP's langs de route om in de buurt van het Koningsplein (voor die dag omgetoverd tot Witte Plein) en Het Singel uit te stappen. Elke groep had een apart vak toegewezen gekregen. Alleen had de Amsterdamse organisatie de ruimte wat onderschat, zodat er ook gaten vielen in de zgn. burgerwacht.

Gevarenzone

Inmiddels bleek op het Koningsplein (waar het Groot Gaesbeeker gilde een plaats kreeg) de situatie wat onrustig te zijn. Groepjes demonstranten hadden zich daar opgesteld. Dekfels, bellen, toetsers en zelfs sirenes ondersteunden hun aanwezigheid. Het Soester gilde was er met vijftig mannen en veel vendels, dus de vraag was al snel gesteld of het gilde zich juist in deze omgeving wilde opstellen. Met het advies van de gilden 'voor God, Koning(in) en Vaderland' in het achterhoofd werd positief op het verzoek van de organisatie gereageerd. Op aanwijzing van militairen werd de groep enkele keren verplaatst

om uiteindelijk in de, naar later bleek, gevarenzone plaats te nemen. Eerst dicht bij elkaar, later wat meer ruimte ertussen. De coördinatie van de organisatie was ook niet geweldig. Eerst het commando vendels laten wapperen, dan weer vendels vasthouden. Rond 13.00 uur was alles gereed om de stoet op te wachten. Het gilde uit Soest stond bovendien op een plek waar de koetsen en dus ook de paarden een draai moesten maken en ook in een versmalling terecht kwamen. Het hoefgetrappel was nog net te horen boven al die herrie die door irritante demonstranten werd gemaakt. De paarden werden onrustig, waren soms nog maar moeilijk te houden, dus maakte het gilde maakte zover als mogelijk stappen naar achteren, bevreesd voor eigen veiligheid.

Bruidspaar vol blijheid

Dan eindelijk de Gouden Koets in het echt. In de ogen van de gildebroeders toch veel kleiner dan ervaren via eerdere tv-beelden. Een glimmend bruidspaar. Dan opeens een zak met een wit meelbommetje. De spatten vliegen in het rond. Een aantal leden van het gilde, maar vooral de dames uit Bunschoten, worden geraakt door spatten vanaf de koets. Daarvoor al was een rookbommetje en brandende voorwerpen in het gezelschap terecht gekomen. De glimlach en voor sommigen ook de schrik van prinses Máxima maken indruk. De blijheid die van het paar afstraalt, is indrukwekkend. Met een seconde zijn ze echter weer uit het gezicht verdwenen. De stoet nadert dan met rasse schreden de Munttoren.

In de plooi

Hier staat het gilde uit Oirschot. Het witte meel druipt nog van het dak van de Gouden Koets. De raampjes zijn inmiddels door een lakei met zijn witte handschoen gepoetst. Hoofdman Toon van Overdijk staat met zijn gezicht in de plooi. Recht vooruit kijkend. Precies zoals ie het 's morgens in de bus rond 07.15 uur met een donderpreek zijn gildebroeders op het lijf drukte: "Wij vormen een waardige vertegenwoordiging. Blijf in het gelid en kijk niet links en rechts". Ter plekke trekt

Omroep Brabant is ook van de partij. Hier wordt hoofdman Toon van Overdijk gefilmd en geïnterviewd

Het Groot Gaesbeeker gilde uit Soest is door de provincie Utrecht uitgenodigd om de burgerdelegatie te vertegenwoordigen

„M'n hoedje, m'n hoedje”, roept deze man uit Bunschoten verschrikt naar de waterpolitie

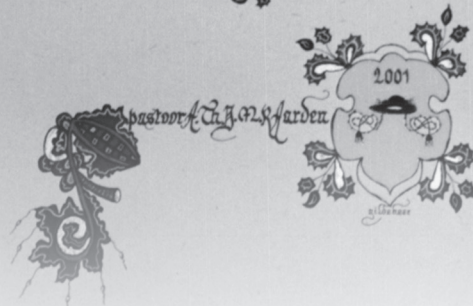
haast niemand zich er iets van aan.

Wie goed doet, ...

Misschien verwoordt de jeugdige Jérôme van Dun het treffend: „Prinses Máxima glimlachte en zwaaide naar mij. Dan mag ik toch wel terugzwaaien? Dat heb ik van thuis uit meegekregen. Wie goed doet, goed ontmoet”.

„Was dat nou alles”, lijkt deze gildebroeder uit Oirschot te denken als de gouden koets voorbij rijdt. „Om kwart over vijf je bed uit en in twee seconden is het gebeurd”

De openingspagina's van het nieuwe boek. Aan de rechterzijde zijn de twee messing sluitingen op lederen riempjes zichtbaar

STAPPENPLAN OM ERFGOED TE BEHOUDEN

door Joke van Gils

zette. (Zie: De Gildetrom, jaargang 1999, afl. 4). De Commissaris adviseerde het oude gildeboek te laten restaureren.

Sint Ambrosius besloot het oude gildeboek te laten conserveren en restaureren. Het gilde heeft zich ertoe verplicht zijn cultureel erfgoed te bewaren. Het gilde besloot ook om een nieuw gildeboek te laten maken met de uitstraling van een oud boek. Het gilde stelt zich immers tot doel het historische karakter en de oude gebruiken van het gilde, welke het van oorsprong heeft, te behouden. Het vastleggen van de historie dient op een kwalitatief goede en duurzame informatiedrager te gebeuren. Elektronische informatiedragers zijn uit den boze. Enerzijds omdat digitale informatie kwetsbaar is, het kan vernietigd worden door virussen en verstoord worden door magnetische velden. Anderzijds moet men steeds geschikte apparatuur hebben en onderhouden. Een goed gildeboek, deskundig

De tand des tijds heeft het oude gildeboek geen goed gedaan. Dat merkte ook de Commissaris van de Koningin mr. Frank Houben, toen hij op 7 oktober 1999 zijn handtekening in het gildeboek

Kalligrafe Dorothé Geerts-Aarts, zegde toe de openingspagina te kalligraferen en de inhoud vakkundig te verzorgen.

Enkele confrères hebben onderzoek gedaan bij drie restauratieateliers en boekbinderijen. Bij het onderzoek is gelet op: de prijs-kwaliteitverhouding, de ervaring met restauratie van oude objecten, de technieken, de houdbaarheid van de materialen en de mogelijkheden voor het maken van een nieuw gildeboek met de uitstraling van een oud gildeboek. Niet elk atelier durfde het aan het oude gildeboek te restaureren.

Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek heeft gilde Sint Ambrosius de opdrachten gegeven aan Restauratie Atelier Sterken in Ugchelen. Ugchelen is een oud papiermakersdorp onder de groene kruin van Apeldoorn. Het restauratieatelier heeft zich gespecialiseerd in de conservering en restauratie van papier en perkament en de objecten die uit deze materialen vervaardigd zijn. Het atelier restaureert ook boeken en banden van allerlei materialen, waarbij de authenticiteit gehandhaafd blijft.

De restaurateurs hebben het oude gildeboek uit elkaar gehaald en schoongemaakt. Ingeplakte krantenartikelen (één

uit 1800) en zure materialen zoals lijm en tape werden verwijderd. Scheuren en ezelsoren zijn door aanvezeling met papierpulp hersteld. Men heeft het boek in de oorspronkelijke perkamenten band ingebonden en ook de verwijderde krantenartikelen zijn gerestaureerd.

Binding nieuw gildeboek

Het nieuwe gildeboek heeft de uitstraling van een boek dat stamt uit ca. 1784. Het boek heeft een formaat van 38 x 40 x 5 cm, met circa driehonderd bladen. De bladen zijn van handgeschept papier van de papiermolen uit Loenen. Het boek is gebonden in plantaardig gelooide kalfsleider en platten. Het kalfsleider is gekleurd in een fraaie bruine antiekkleur. De rug heeft ribben en een rood schild met daarop in gouden letters: Gilde St. Ambrosius Loon op Zand, anno 1784'. De band wordt gesloten met twee messing sluitingen op lederen riempjes, welke in haken op de voorkant grijpen. Het leer wordt beschermd met doppen en hoeken van messing. Aan de voorzijde van het boek is een blindstempel aangebracht met het wapen van Sint Ambrosius. De stempel is speciaal voor dit doel gemaakt en is eigendom van het gilde.

Symboliek kalligrafie titelpagina

Aspirant-lid Dorothé Geerts-Aarts maakte de kalligrafie op de openingspagina's. Zij gaf de majuskel (= hoofdletter) 'G' in een miniatuur; de letter heeft een Lombardische vorm. Zij verluchtigde de versiering van de letter in een Middeleeuws motief: de hoorntjes staan voor het sociale, vriendelijke karakter van de gildebroeders en gildezusters, de twee bijtjes symboliseren Ambrosius en zijn bijenkorf. De tekst van de titelpagina is geschreven in een variant van de Schwabacher, één van de zes vormen van een gotische letter uit de dertiende eeuw. De vorm van het oudste koningsschild uit 1788 is terug te vinden. Onderaan in het hoekornament staat het logo van kalligrafe Dorothé Geerts-Aarts.

Aan de linkerkant van de titelpagina staan de drie schilden van gildeheren met daarin symbolisch de pastoorsteek van vroeger. In vaktermen heet dit, dat het schildveld 'is beladen met stukken'. Deze schilden hebben een plaats gekregen omdat het gilde is ontstaan vanuit de kerk en omdat de kalligraaf van beroep koster is.

Teksten

Na de titelpagina komt een ledenlijst dd. 1 januari 2000, die gevolgd wordt door een korte beschrijving van de hoogtepunten uit dat jaar. Dorothé Geerts-Aarts heeft alle tekst met plakkaatverf geschreven met drie verschillende bandschriftpennen in verschillende diktes en met de kroontjespen. De hoogte van de letters is op 15, 7, 5 en 2 mm. De ledenlijst is gezet in een eindversiering met

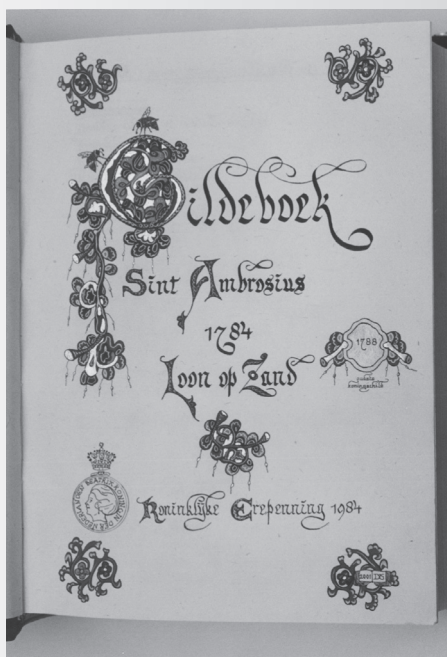

Het nieuwe gildeboek heeft de uitstraling van een boek uit 1784. Aan de voorzijde bevindt zich een blindstempel met het wapen van Sint Ambrosius

Renaissancelijnen uit de veertiende/vijftiende eeuw.

Ingebruikname nieuw boek

Gildeheer pastor René Aarden zegende het nieuwe gildeboek tijdens de H. Mis op statiedag 29 september 2001. Bij de zegening legde de pastor een relatie tussen de vier evangelisten Marcus, Matheus, Lucas en Johannes, de drie Kerkvaders Hieronimus, Gregorius en Ambrosius en het geschreven woord. Hij vroeg of met dezelfde ijver, op een bescheiden wijze, het nieuwe gildeboek de grondslag mocht zijn voor de geschiedschrijving van gilde Sint Ambrosius. Hij wenste daarbij dat de woorden die in het nieuwe gildeboek opgetekend staan en nog opgetekend zullen worden tot waarheid zullen strekken en zo de gildetrouw met respect en eerbied door de toekomst gedragen mogen worden.

De hoofdletter G is een miniatuur. De hoorntjes hierin staan voor het sociale, vriendelijke karakter van de gildeleden. De bijtjes voor Ambrosius en zijn bijenkorf

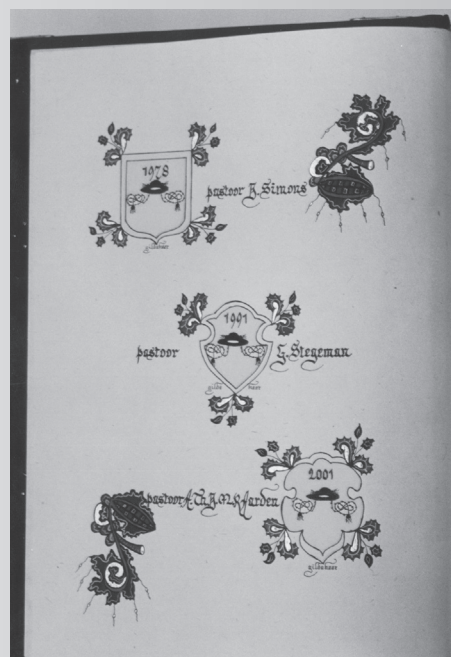
Tijdens de jaarvergadering zetten de leden die in 2000 aangestemd werden hun naam en handtekening in het nieuwe gildeboek.

Medewerkenden

De Loonse burgemeester en erelid Jan Weierink en deken-penningmeester Rob van Meetelen gingen via hun kennissenkring en internet op zoek naar namen van boekbinderijen en restauratieateliers. De gildebroeders Ad van der Aa, Harrie van der Aa, Theo Schoenmakers en Jan Vera waren de uitvoerenden van het prijs-kwaliteitonderzoek bij de diverse boekbinderijen. Dorothé Geerts-Aarts kalligrafeerde de titelpagina van het nieuwe gildeboek, tekende de ledenlijst en beschreef de bijzondere gebeurtenissen uit het gildejaar 2000-2001. Mevrouw Aarts is lid van het NVC, het Nederlands Verluchters Calligrafengilde en is sinds januari 2001 aspirant-lid van het gilde. Gildezuster Joke van Gils (de auteur van dit artikel) slaagde erin subsidiënten en sponsors te vinden om de totale kosten van zowel de binding van het nieuwe gildeboek, als de restauratie van het oude gildeboek, te kunnen financieren.

Schenkers

Het Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Brabant subsidieerde vijftien procent van de kosten van het nieuwe gildeboek. Het Tivoli Fonds en de Stichting Jacques de Leeuw gaven een bijdrage voor de restauratie van het oude gildeboek. De firma Vadèstru schonk een bedrag. Anny en Thom Ligthart en René Verheyen gaven een donatie. Joke van Gils schonk een afsluitbare koffer, waarin het gildeboek schadevrij vervoerd kan worden. ■

In de drie schildvlakken staat de pastoorsteek van vroeger als teken van verbondenheid met de kerk en omdat de kalligraaf van beroep koster is

Reportage

*Onze Lieve Vrouw Schuts
Elshout op bedevaart in
Laren*

BLAUW-WITTE INVASIE UIT BRABANT TREKT VEEL BEKIJKS

Zondag 24 juni is de Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout op bedevaart naar Laren (NH) geweest. Het was een fantastisch mooie dag. De blauw-witte invasie uit Brabant zorgde voor veel bekijks. Langs de route stond het zwart van de mensen. Het werd een historische ontmoeting.

*door kapelaan Harm Schilder *)*

Aanleiding was de uitnodiging van pastoor J. Vriend van de Sint Jansbasiliek aan mij als gildeheer. Bovendien is Vriend tevens familie van mij. Hij wilde graag dat we met de Schuts in het Heilig Jaar 2000 naar Laren zouden komen. Wegens de jubileumactiviteiten in het dekenaat Heusden bleek dit vorig jaar onmogelijk, maar nu kwam het er dan toch van. Het werd een historische ontmoeting.

Twee volle bussen

In een pril morgenzonnetje vertrokken twee bussen uit Elshout met gildeleden plus 'aanhanger'. In Laren was het al druk met voetgangers die uit een eerdere mis kwamen. De blauw-witte invasie uit Brabant had al meteen veel bekijks. Alles was goed voorbereid. Het comité van Sint Jan was eerder naar Elshout afgereisd voor 'Onzen Dag' (31 mei) om eens te zien hoe de Schuts zich manifesteerde in de eigen processie.

De processie heeft iets van een hemelse intocht. Je wordt overvuldigd door de prachtig versierde bogen langs de route

Pastoor J. Vriend, hulpbisschoppen mgr. J. Punt en mgr. J. van Burgsteden van Haarlem en gildeheer/kapelaan Harm Schilder (v.l.n.r.)

Prachtig gezicht

Na een kopje koffie op de Brink in een ouderwetse poffertjeskraam, maakten alle deelnemers zich klaar voor de grote tocht. Vragen gonsden door de lucht over deze onbekende groepering met vendels en tamboers. Met standaardruiter Gerard Moonen voorop (die vond dat hij zichzelf verslapen had) trok de processie naar het kerkhof in Laren. Het was een prachtig gezicht, het paard en de vaandels heen en weer te zien gaan. Als gildeheer had ik wat meer moeite mijn aandacht bij de geboden te houden om te zien hoe mijn mannen het deden.

Hemelse intocht

Na de H. Mis op het kerkhof, gecelebreerd door apostolisch administrator mgr. J. Punt, in aanwezigheid van vele priesters, seminaristen en gelovigen, gingen de vrijwilligers weer in het gelid (bruidjes, misdienaars, de Sacramentsbroederschap uit Den Bosch en muziekcorpsen inclusief). Was het op de heenweg al druk met belangstellenden langs de weg, terug was dit bijna verdubbeld. Zeker als je in de buurt van de basiliek komt, staat het zwart van de mensen. Dat heeft iets van een hemelse intocht. Je wordt overvuldigd door de prachtig versierde bogen (iedere buurt maakt zijn boog), het kloggelui, de vlaggen enz. Het mooiste vind ik zelf om te zien hoe sommige omstanders eerbiedig een kruisteken maken of knielen als het H. Sacrament voorbij komt (het is immers de Heer zelf die voorbijtrekt!). Ook al zijn ze een uit-

zondering, ze schamen zich niet voor hun geloof. Dat hoeft ook helemaal niet op zo'n dag, want iedereen voelt dat het een diepgeworteld verlangen is in alle mensen.

Nog nooit vertoond

Na de zegen met het Allerheiligste in de basiliek, mochten alle priesters, samen met de koning en koningin (Rob van de Besselaar en Anita van Sluisveld), naast mgr. Punt gaan staan om de vendelgroet aan het kerkelijk gezag in ontvangst te nemen. Zoiets hadden ze in Laren nog nooit meegemaakt. Aansluitend vond op het kerkplein het vendelgebed plaats. Drie vendeliers Jurgen Klerks, Ton Kolmans en Marton van Sluisveld demonstreerden de symbolische bewegingen op nauwkeurige en verstandige wijze, aangegeven door deken-schrijver Jan de Haan. Het vendelgebed is ook iets om stil van te worden. Er gaat een grote zeggingskracht van uit. Een daverend applaus was het gevolg. Mgr. Punt ging handenschuddend rond onder het gilde en was zichtbaar onder de indruk. Na een korte ereronde toog het gezelschap naar een kantine waar volop te eten en te drinken aanwezig was. Hulde aan de organisatie van het Sint Jansfeest

Ervaring rijker

Zowel de O.L.V. Schuts als de mensen in Laren zijn een ervaring rijker en zullen nog vaak met plezier en dankbaarheid terugdenken aan deze dag. Onze Lieve Vrouwe Schuts, hartelijk bedankt voor jullie voortreffelijke bijdrage en ik denk dat jullie er geen spijt van hebben. ■

**) De auteur is gildeheer van de O.L.V. Schuts*

Reportage

Bestuurlijke tolerantie centraal op 3e Gelderse Ontmoetingsdag:

SAMEN ZOEKEN NAAR OPLOSSINGEN BIJ CONFLICTEN

In elke familie komt wel eens een conflict voor. In de geest van broederschap, trouw en dienstbaarheid moeten schutterijen en gilden in staat zijn samen oplossingen te vinden voor onderlinge bestuursinzichten.

door Kees van der Bruggen

Dit is de conclusie die getrokken kan worden uit de derde Gelderse Ontmoetingsdag die op zondag 20 januari 2002 in Herwen is gehouden. In het kader van het zgn. Interfederatieve Overleg (tussen de gilden/schutterijen uit Limburg, Gelderland en Noord-Brabant) was De Gildetrom als gast aanwezig. De organiserende schutterij 'Vrede en Vriendschap' bleek een goed gastheer. Secretaris Jonny Teunissen verdient alle lof.

Bestuurscrisis

De Gelderse Ontmoetingsdag is een soort tegenhanger van de Hoofdliden-dag van de NBFS. De voorzitter van de Federatie van Gelderse Schuttersgilden en Schutterijen 'Sint Hubertus', Herman Tomesen, was zeer ingenomen met de opkomst van de ruim honderd deelnemers. Dat waren er bijna tweehonderd minder dan in 2001 in het Gelderse Nieuw-Dijk. Dat had weer te maken met een mini-bestuurscrisis binnen de Gelderse Federatie. Het zou onjuist zijn om hiervan in deze reportage geen melding te maken.

Tolerantie

'Met open vizier' luidde het thema van de Ontmoetingsdag. Een deskundige spreker, ing. Cees van Rij, werd uitgenodigd. Niet voor niets. Hij leidt managementtrainingen en op een sympathieke manier hield hij zijn gehoor voor op

welke manieren conflictsituaties binnen bestuurders overbrugd kunnen worden. Regelmatig gaf hij de deelnemers training en huiswerk. Daaruit kwamen verrassende en interessante uitkomsten.

Open en eerlijk

Federatievoorzitter Tomesen liet, tussen de nieuwe haring, broodje kroket, rosbief en een glaasje melk, desgevraagd weten: „Als het aan mij ligt, gaan we met bestuurders op training. Teamvorming is uitstekend, maar dan open en eerlijk. Deze eigenschap is echter niet aan iedereen gegeven, waardoor er nog al eens wrijvingen en conflicten ontstaan binnen besturen of onderdelen daarvan. In principe zit het bestuurlijk wel goed. Dat blijkt ook weer uit deze dag. Het is een moment van bezinning en dan merk je uit de reacties in de zaal dat er behoefte aan dit soort zaken is. Verbeteringen zijn er altijd aan te brengen”, aldus Tomesen.

Eerbetoon

Aan het eind van de bijeenkomst volgden twee huldigingen. Onder het toezien oog van Lothar Heupts, secretaris-generaal van de Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden, werd oud-federatiesecretaris Frans Dieker en zijn echtgenote Kitty letterlijk en figuurlijk in de bloemetjes gezet en kregen een uitstapje aangeboden. Oud-penning-

Herman Tomesen, voorzitter van de Gelderse Federatie: „Als het aan mij ligt gaan we met bestuurders op training”

meester van de Gelderse Federatie Jan Even kreeg van griffier Bob Wuyts van de Nobele Orde van de Papegay uit Antwerpen de versierselen omgehangen die horen bij zijn bevordering tot Commandeur in de Orde. Voor een plesant muzikaal intermezzo zorgde de groep Vals Plat uit Pannerden. ■

Oud-penningmeester Jan Even wordt het Commandeurskruis van de Nobele Orde van de Papegay omgehangen

Deelnemers moeten huiswerk maken op de 3e Gelderse Ontmoetingsdag

Schutterij 'Vrede en Vriendschap' uit Herwen verzorgt een demonstratie kogelsieten

INTERVIEW

Frits Prinsen in Valkenswaard heeft na vijftig jaar unieke collectie

PASSIE BEKROOND DOOR EIGEN MUSEUM

Sinds zijn aantreden bij het Sint-Nicolaasgilde Valkenswaard is Frits Prinsen gaan verzamelen. Aanvankelijk werd alles thuis bewaard en opgeslagen. Weliswaar geordend, maar zijn hobby, beter gezegd: passie, voor alles wat met het gildewezen te maken heeft, barstte uit de voegen. Nu heeft Prinsen een paleisje dat hij liever geen museum noemt, maar Gildekamer.

door Kees van der Bruggen

Bij gelegenheid van de tentoonstelling 'De eerbaere Guld' met vaandels, trommen, zilver en reglementen door twaalf gilden uit het Zuiden der Kempen in 1973, schreef Prinsen in de inleiding van de catalogus onder meer: „Ieder van ons heeft de verplichting dat te behoeden wat van onze voorvaders is. Zij immers leven voort op de schilden, de mannen van toen, de metselaar, de timmerman, de boer, de valkenier, zelfs de bouwer van de kerk. Laten wij er zuinig op zijn”.

Uit deze tekst blijkt de passie van de gildebroeder voor het verleden. Vorig jaar is zijn verzamelwoede bekroond met een eigen onderkomen in het cultureel verzamelgebouw Carolus in hartje Valkenswaard.

Druk baasje

Op 15 september 1951 trad Frits Prinsen (69) toe tot het Sint-Nicolaasgilde. Vanaf dat moment heeft hij zich bezig gehouden met het archief en alles wat daar mee samenhangt. Een functie die hij nu (na zijn pensionering) nog invult. Hetgeen geenszins wil zeggen dat hij zich in die vijftigjarige periode uitsluitend als een 'papierwurrem' heeft gedragen. Zo was hij onder meer vaandeldrager, twee keer koning, kapitein (hoofdman), deken-schrijver, penningmeester, geweerschutter (kaliber 32), redactielid van het ledenorgaan De Tamboer (elf keer per jaar) en oprichter van de dansgroep (het gilde kent ook vrouwen als lid).

„IK BEN GEEN PAPIERWURREM”

Jos Schroeders

De in 1968 overleden federatiesecretaris Jos Schroeders, die indertijd kringsecretaris van Kempenland was, bleef de inzet van Prinsen voor het gildewezen niet onopgemerkt. „Hij heeft mij indertijd een duwtje in de rug gegeven om gegevens te verzamelen en te ordenen. Hij

vertelde mij ooit: Als een gildebroeder op een feest een programmaboekje achterloos op de grond laat vallen, buk jij en pakt het op.

„LIET IEMAND OP EEN GILDEFEEST EEN BOEKJE VALLen, RAAPTE IK HET OP”

Wat doe je ermee”, aldus Prinsen. „Ik zei dat ik dat meenam naar huis om het te bewaren”. Zo is het allemaal begonnen. Prinsen: „Ons gezin ging ook nooit op vakantie. Terwijl een ander in de zon lag, zat ik op de vliering kranten te knippen”.

„IN DE VAKANTIE ZAT IK OP DE VLIERING KRANTEN TE KNIPPEN”

Omvangrijke collectie

De 'Collectie-Prinsen' is in de loop der jaren buiten proporties gegroeid. Vijftien-duizend gildefoto's uit Nederland en België, duizend programmaboekjes, meer dan duizend boeken, ruim 150 affiches. Daarnaast in een expositieruimte van zo'n vijftig vierkante meter een overzicht van konings- en prijzenzilver, wapens, hellebaarden, lansen, trommen, herinneringsborden, karaffen, drinkbekers in zilver, tin en glas, koningsvogels, afbeeldingen van de patroonheilige, enzovoorts. Teveel om op te noemen. Voor de kostuums, vaandels en vendels door de jaren heen, is zelfs geen plaats en die bevinden zich in een depôt van dertig vierkante meter. Het grootste deel van de expositie heeft te maken met het eigen gilde, maar misschien komt het leeuwendeel van de uitgestalde (haast) relikwieën en zeker de boeken uit het particuliere bezit van Prinsen.

Volgens hem vertegenwoordigen de boeken alleen al een waarde van veertigduizend gulden. De gilde-attributen zijn voor een ton verzekerd en het nieuw aangeschafte interieur vergde een investering van eveneens bijna een ton.

Frits Prinsen is een doener en een druk baasje. Bij het Sint-Nicolaasgilde was hij ook kapitein (hoofdman): „Ieder van ons heeft de verplichting dat te behoeden wat van onze voorvaders is”

Prinsen in zijn documentatiearchief. Meer dan 15.000 foto's, ontelbare krantenknipsels, 1000 programmaboekjes, duizend boeken, enz., enz.

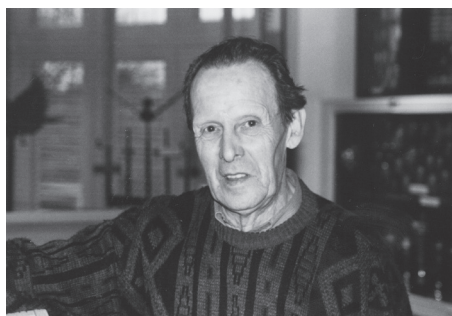
Herenakkoord

Aanvankelijk werd alles bij Prinsen thuis opgeslagen, maar dat liep de spuigaten uit. In 1997 is het eerste contact met de gemeente gelegd voor een nieuw onderkomen. Er waren toen al plannen om het voormalige Carolus ziekenhuis om te vormen tot een soort cultureel verzamelgebouw. Na het doorlopen van veel procedures, waarbij, volgens Prinsen, vooral engelengeduld betracht moest worden, kwam in de loop van 2000 het groene licht. Min of meer. Prinsen: „Er stond een huurprijs tegenover van ruim achtduizend gulden. Wie kan dat opbrengen? Om tot een soort compromis te komen heb ik voorgesteld om naast de eigendommen van het gilde ook mijn particuliere collectie onder te brengen. Ik wil er voor waken dat na mijn overlijden de verzameling uiteenvalt en voor Valkenswaard verloren gaat. Mede door het inbrengen van mijn eigendommen is een herenakkoord gesloten, zodat een deel van de huurprijs met gesloten beurzen wordt afgehandeld en de gehele verzameling bijeen blijft”.

„COLLECTIE BLIJFT VOOR VALKENSWAARD BEHOUDEN”

Dè ware archivaris?

Volgens Prinsen wordt de functie van de ware archivaris binnen de gilden onderschat. In zijn optiek staat eerlijkheid voorop om een archief te beheren. Frits Prinsen: „Eerlijk gezegd is dat ook de

Frits: „Levenswerk moet voor Valkenswaard behouden blijven”

reden waarom ik nooit in archiefcommissies van overkoepelende organisaties ben gekropen. Bovendien had ik het veel te druk met mijn eigen besognes. Als archivaris moet je nooit de noodzaak voelen om iets onrechtmatig te verkrijgen. Vanuit mijn beroep zat ik veel in het antiquariaat. Bezocht veilingen. Ik heb daar indertijd, zo'n twintig, dertig jaar terug veel gildesilver en medailles gezien en gekocht. Als ik een nieuwe aanwinst had, nam ik eerst contact op met het betreffende gilde, voor zover mogelijk. Dan bracht ik het daar terug. Waar het thuishoorde. Ik hoefde er niks aan te verdienen. Als je eerlijk blijft tegenover de

„EERLIJKHEID STAAT VOOROP BIJ EEN ARCHIVARIS”

mensen, is dat in je eigen voordeel. Veel mensen hier uit de buurt weten waar ik mee bezig ben. Het komt nogal eens voor dat een weduwe van een gildebroeder mij belt en vraagt of ik interesse heb in een doosje met allerlei gildepapieren. Nou, dan ga ik erop af of nodig ze hier in de Gildekamer uit. Dan ziet zo'n dame ook wat er gebeurt met de bescheiden van haar dierbare”, aldus Prinsen.

Bezoek

Een bezoek, of excursie, naar de Gildekamer in Valkenswaard is de moeite méér dan waard. Past het in zijn tijd, zal Frits Prinsen graag een rondleiding verzorgen. „Achter elk stuk zit een verhaal”, aldus

Interieur van de Gildekamer; een indrukwekkende collectie uniek materiaal

SIGNALEMENT

Naam:	G.A. Prinsen
Roepnaam:	Frits
Geboren in:	Valkenswaard
Leeftijd:	69 (20-09-1932)
Adres:	Dommelseweg 169
PC + plaats:	5554 NP Valkenswaard
Beroep:	oud-handmeubelmaker/ beeldhouwer
Burgerlijke staat:	Gehuwd
Gehuwd met:	Riek (H.A.Th.A.) Peels
Bijzonder:	Echtgenote dit jaar 50 jaar gildezuster
Kinderen:	Twee: Ardi (41) en Christjan (36)
Gildebroeder sinds:	1951
Gilde:	Sint Nicolaas
Wapen:	Geweer/wip; kruisboog wip
Functie:	Archivaris, eredecken
Gildekring:	Kempensland (District Zuid)
Functies:	Binnen de kring geen
Onder-scheidingen:	Lid Oranje Nassau (zilver), Legpenning in zilver (cultuur) gemeente Valkenswaard, Zilveren Medaillon kring Kempensland, Gouden Medaille OLS, gouden en zilveren Speld Sint-Nicolaasgilde, Officier Nobele Orde v.d. Papegay
Hobby's:	'Gildemuseum', chrysanten kweken voor goed doel (zwakzinnigenzorg)
Hartewens:	In de gemeente Valkenswaard graag straat vernoemd naar patroonheilige of het gilde
Onvergetelijk:	Dat er een onderkomen gevonden is om de gildecollectie te groeperen, zodat hiervan gilden kunnen profiteren en informatie overgedragen kan worden. Dat de collectie toegankelijk is gemaakt
Wil nog eens:	Dat alles wat verder nog in mijn particulier bezit is over gilden in Valkenswaard blijft en veel personen er in de toekomst profijt en plezier aan mogen beleven. Dat is het einddoel

de archivaris/beheerder. Bezoek alleen op afspraak. Het cultureel verzamelgebouw Carolus herbergt ook het museum van de valkeniers, van een voormalige sigarenfabrikant, een steendrukkerij, een centrum voor kunstschilders en de heemkundekring Weerderheem. ■

Federatie-nieuws

Website www.schuttersgilden.nl

Alle wijzigingen, aanvullingen etc. betreffende de website dienen te worden aangemeld bij de federatiesecretaris die de inhoudelijke coördinatie heeft.

Vademecum 2002

Uiteraard verschijnt er in april weer een editie van het federatie-vademecum. Om computer-technische redenen heeft de federatiesecretaris het hele boekje opnieuw moeten intypen. Dat is met alle zorg gebeurd. Het boekje is enkele keren gecollationeerd etc. Het boekje bevat echter zoveel cijfermateriaal e.d. dat het altijd nog mogelijk is dat er een slip of the pen heeft plaats gevonden.

Het verzoek is om eventueel geconstateerde fouten te melden bij de federatie-secretaris zodat de uitgave 2003 in dat opzicht smetteloos kan zijn.

Algemene Vergadering van de federatie van 27 november 2001

Afgesproken is dat in de NBFS-kalender alléén activiteiten zullen worden opgenomen die een rechtstreekse relatie hebben met federatie- of kringactiviteiten.

Het jaarlijkse NBFS-toernooi boogschieten op de wip zal ná 2002 voortaan plaatsvinden op de 3e zondag van de maand mei.

Met nadruk is de zorg uitgesproken over de opvolging van de secretaris van het Stichtingsbestuur van De Gildetrom. Statutair is de huidige secretaris Lau Huijbers niet herbenoembaar. Met klem wordt gevraagd uit te zien naar een goede opvolger.

Informatie kan worden ingewonnen bij de voorzitter van het Stichtingsbestuur, Ko op 't Hof (073-5323774).

De gildetrom en de gildebazuin bij wedstrijdgebruik

Om teleurstelling bij wedstrijddeelname te voorkomen iets over de officiële gildetrom en het gewicht van trommelstokken. (Raadpleeg vóór het aanschaffen het federatiereglement en/of de federatiecommissie trommen en bazuinblazen)

De gildetrom: de ketel moet zijn vervaardigd uit hot of koperlegering. Houten ringbanden, natuurvellen (niet geplastificeerd), max. 4 snaren van kattendarm, koordbespanning van katoen, leden of viltten schuiven.

Senioren gildetrom: Minimale afmetingen: hoogte van de ketel 32 cm, hoogte van de ketel + houten ringbanden 40 cm, diameter van het zichtbare gedeelte van het tromvel 40 cm.

Junioren gildetrom: minimale afmetingen: hoogte van de ketel 22 cm, hoogte van de ketel + houten ringbanden 30 cm, diameter van het zichtbare gedeelte van het tromvel 32 cm.

Stokken: de trom moet worden bespeeld met houten slaggers die een gewicht hebben van 180 gram per stel.

Bazuinen: Alleen Es en Bes gestemde bazuinen. Uitgevoerd moeten worden muziekwerken geschreven voor Es en Bes gestemde bazuinen. De federatiecommissie geeft als advies om Bes bazuinen te nemen. Hierin is het aanbod van muziekwerken ruimer dan in Es gestemde bazuinen. ■

In het vergaderdeel hiervan kwamen o.a. aan de orde de jeugdcommissie (samenkomst in de herfst van 2002), het Europees Schuttersfeest in Vöcklabruck in 2003 en de planning voor verdere jaren.

Na afloop waren er schietwedstrijden voor de deelnemers aan de pelgrimage, een H. Mis en natuurlijk gelegenheid om na te praten bij foto's en video's. ■

INGEZONDEN

CONGRES

Het Belgische Centrum voor de Studie van Land en Volk van de Kempen organiseert jaarlijks in samenwerking met de Stichting Brabants Heem een congres dat steeds aan een ander thema is gewijd. Het komend congres vindt plaats op zaterdag 25 mei 2002 in Bavel bij Breda en is gewijd aan de Sport en Vrije Tijd in de Kempen. Onder de Kempen wordt de grote Nederlands-Belgische zandstreek verstaan; het grootste deel van onze provincie valt hieronder. Een van de sprekers is mevrouw drs. J. Janssen-Bey, die zoals bekend een studie maakt van het gildewezen in Noord-Brabant in de periode na 1600. Andere sprekers die hun medewerking al hebben toegezegd zijn dr. E. van Autenboer (ontspanning in de 19e eeuw), H. Geerts (feestcultuur in Mol, stoeten en optochten) en J. Spoorenberg (ontwikkeling verenigingsleven in Eindhoven e.o. 1800-1920).

Deelnemers dienen zich van tevoren aan te melden. Aanmeldingsformulieren zijn verkrijgbaar bij J. Spoorenberg, Pauwlaan 15, 5613 CG Eindhoven (040-243 26 93). De deelnameprijs bedraagt Euro 18,- (inclusief een koffietafel).

Secretariaat Sint Ambrosius Loon op Zand

Het secretariaat van het gilde Sint Ambrosius Loon op Zand is voortaan te bereiken via: Ad Vissere, Hellebaardstraat 12, 5175 TM Loon op Zand. Telefoon: 0416-362585, e-mail: ad.vissere@hetnet.nl

'PAPPA KONING, PAPPA KONING'

Van Sinte Joris naar koning is een hele stap, het hemelse veruuld voor het aardse, zo zou je het eigenlijk wel kunnen noemen. Het klinkt wel erg vreemd, maar ik zal het later verklaren. Op de feestdag van Sint Joris, 23 april, schoten 17 leden van het Boxtelse gilde om de derde koning in zijn bijna 5-jarig bestaan. De dag begon al vroeg voor de drie tamboers en de standaardruiter, want om zes uur gingen zij met paard en wagen op weg om alle gildeleden te wekken en bekend te maken dat vandaag het tweejarig koningschieten plaatsvond. Zij hadden een fluwelen buidel (schooizak) bij zich, waarin de gildebroeders en zusters een bijdrage voor het koningsbier konden deponeren. De opbrengst wordt besteed aan het traditionele koningsbier, dat wordt gedronken in het jaar dat er geen koning geschoten wordt. Men verzamelde in het gildehuis om vandaar de hoofdman, die de brandewijn met suiker al klaar had staan, en vervolgens de koning op te halen. In het gildehuis terug kon men zich opgeven voor deelname aan het koningschieten en de loting werd verricht. Om 13.00 uur werd de H. Mis in de Sint Petruskerk door gildeheer Richard Niessen opgedragen, die ook de vogel wijdde. Na het maken van de traditionele groepsfoto op de trappen van de kerk, sloeg het paard van de standaardruiter op hol. Het leek dat hij het paard weer snel in bedwang had, maar helaas enkele minuten later viel hij er vanaf. Toegesnelde gildebroeders en een huisarts waren snel ter plekke en boden hem hulp, met

EGS-NIEUWS

Voor 16 februari werd door de Ridderorde van de H. Sebastian in Europa een bijeenkomst uitgeschreven in Medebach (D.). Daarvoor werden uitgenodigd alle deelnemers aan de EGS-pelgrimage naar Rome in november 2001.

de ambulance werd de standaardruiter naar het ziekenhuis gebracht. Wij, het gilde en onze bezoekers waren verslagen. Niet met slaande trom en vliegend vaan, maar in stilte vertrokken wij naar het tijdelijk ingerichte schietterrein. Het programma werd stilgelegd totdat duidelijkheid kwam hoe de situatie met onze standaardruiter was. Er kwam een bericht dat hij weer was bijgekomen en het bleek mee te vallen. Hij wilde dat er gewoon om de nieuwe koning werd geschoten en om 15.30 uur werd het programma voortgezet. Nadat de boom was vrijgemaakt en de schoten van de wethouder, gildeheer, hoofdman, koning en alle aanwezige gildeleden waren gelost kon de wedstrijd beginnen. Vele bezoekers waren naar het schietterrein gekomen, ook enkele leden van het Liempdse gilde. De duisternis zette zich in en om 21.07 uur was het over voor deze dag. Nu hoefde het Liempdse gilde niet te komen waken over de vogel, zoals zij twee jaar geleden wel hebben gedaan. Er werd met de schietcommissie en de schutters besloten dat men op dinsdag 24 april om 17.00 uur de wedstrijd werd hervat. Helaas moest één schutter zich afmelden, dus met 16 schutters werd verder geschoten op de tweede dag. Na iets meer dan 500 schoten loste ik om 18.15 uur het 396e rake schot en het restant van de vogel kwam naar beneden. Ik was de derde koning van ons gilde geworden. Het was een onbeschrijflijk gevoel, mijn gezichtsuitdrukking heb ik later op de video van de lokale omroep kunnen zien, prachtige video-uitzending trouwens, complimenten aan de makers. De felicitaties 'vlogen' om mijn oren, het enthousiasme en de ontladingen van de gildeleden zegden genoeg. Toen ik Karine, mijn vrouw, aankeek zei ze: „Dat hadden we niet afgesproken”, ik antwoordde haar: „dat ik er nu ook niets meer aan kon doen”, maar ze vindt het prachtig voor mij. Het mooiste was de omhelzing en de reactie van onze Emma: „Pappa koning, pappa koning”. Toen luidden de klokken van de Sint Petrustoren, ook een machtig gevoel, dat ze speciaal voor jouw luiden. Ook besepte ik toen dat ik een weduwe bij het gilde had gemaakt, sinds Barbara (Rikie Verstegen).

Het begon als een grap toen we op de teeravond, 4 december 1997 (de feestdag van Sint Barbara), in de huid kropen van onze twee beschermheiligen. Ik gehuld in een geleend, maar te klein harnas uit een museum en Rikie in een geleende japon kwamen wij naar beneden vanuit de hemel, om in dichtvorm het jaar te bespreken en enkele gildeleden in het zonnetje te zetten en enkele ook juist niet. Het werd een groot succes, iedereen kijkt weer uit naar de komende teeravond. Later zijn wij ook mee gaan lopen in optochten tijdens gildedagen en zijn op zeer bijzondere dagen altijd aanwezig. Er heb met mijn Sint Barbara de afspraak gemaakt dat ik na mijn aardse koningschap weer met haar terug mag naar onze

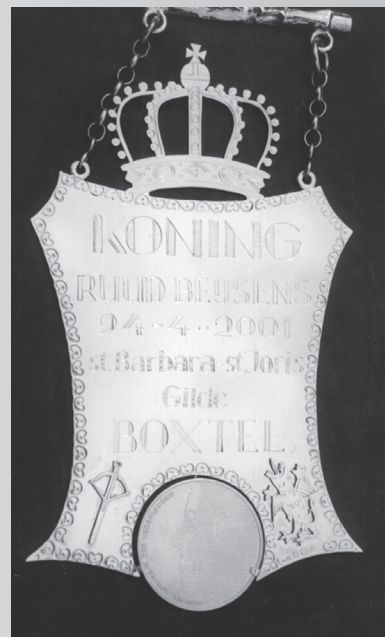
hemelse wereld. In onze kroniek (periodiek) heeft zij een contactadvertentie zelfs geplaatst voor een tijdelijke Joris. Terug naar mijn installatie. Na de vragen van de hoofdman volgde de handwassing. Toen ik als bijna slot van de ceremonie de koningsbreuk kreeg omgehangen had ik voor mij pas echt het bewijs dat ik de nieuwe koning was geworden. Dan wordt het vaandel voor je op de grond gelegd, met Sint Joris aan de bovenzijde en ik mocht er overheen schrijden, het was allemaal geweldig. Het enige wat mij tegenviel was de gang naar het vervangend gildehuis, want ik liep alleen en miste ontzettend mijn Babsje (Sint Barbara). De rode loper lag uitgerold en de inhuldiging was groots. De kroning van Karine heeft ze gelukkig ook bijzonder goed ondergaan. Dan even later de ontvangst in het gemeentehuis met de woorden van de burgemeester en Jos (deken schrijver) waren erg toepasselijk. Emma vond het ook geweldig, want die danste telkens maar rond en kon er geen genoeg van krijgen, misschien wel een toekomstig gildezusterje...?

Vele gildeleden en aanhang zijn door de straten van Boxtel getrokken om zijn nieuwe koning te presenteren, een onvergetelijke tocht, het was echt geweldig.

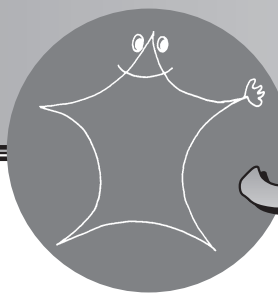
Ik had géén droom, had was een droomwens om ooit koning van ons gilde te worden en ik mag het nu zijn voor twee jaar.

Op Koninginnedag heb ik na de feestelijkheden in ons dorp een feestmiddag aangeboden gekregen door Rikie (Sint Barbara) en haar gezin om zo afscheid te nemen van haar Sinte Joris. Bijna alle gildebroeders en partners waren uitgenodigd zonder dat ik het wist. Zelfs Sint Barbara kwam nog met een afscheidstekst, maar ik moest nog eenmaal Sinte Joris spelen, het was geweldig!

Mijn koningsschild siert de koningsbreuk sedert de H. Bloedprocessie van Boxtel, de eerste zondag na Pinksteren. Het is een eigen ontwerp en gemaakt door de Bossche edelsmid Wim Cordang, die ook koning van de Oude Schut of Sint Joris Gilde is. Echt vakwerk mag ik wel zeggen. Het zilveren schild is 15 cm lang, uit een stuk, het is plat waardoor het zilver het zuiverst blijft. Ik wilde graag een traditioneel schild in een modern jasje. Het heeft de vorm van de huid van een dier, want voor zelfverdediging gebruikte men

vroeger dierenhuiden. De ridders hadden later houten en metalen schilden. Bovenop het schild moest een kroon komen, teken van mijn koningschap en wijst terug op het Nederlandse Koningshuis, mijn grootste hobby. Onder de opengewerkte kroon staat op het schild 'Koning Ruud Beijssens, 24-4-2001, Sint Barbara Sint Joris, Gilde, Boxtel'. Hieronder hangt in het midden in een opgewerkte cirkel een 50 gulden muntstuk met aan de voorzijde een portret in reliëf van Koningin Beatrix en aan de andere zijde een kopie van de handtekening van Willem van Oranje. Deze munt is een ontwerp van Auke de Vries, beeldende kunstenaar te 's-Gravenhage en in 1984 geslagen ter gelegenheid van de 400e sterfdag van Willem van Oranje. Aan de ene zijde van het schild naast de munt staat een kruisboog en aan de andere kant staat een omhoogkijkende draak van Sint Joris. ■

JEUGDTROM

PAGINA VOOR DE GILDEJEUGD

Uitstapje met de jeugd van het St. Jansgilde Soerendonk

Op zaterdag 24 November 2001 hebben we met de jeugdgildebroeders van het St. Jansgilde een uitstapje naar zuid-Limburg gemaakt.

We vertrokken 's morgens in een regenachtig Soerendonk met 8 jeugdleden en 3 begeleiders naar Valkenburg waar we gingen survivalen. Tijdens de survival werden we begeleid door gids Rudy.

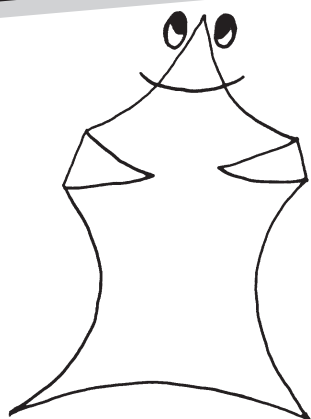
We begonnen met mountainbiken. We waren nog maar 5 minuten weg en we zaten al onder de modder. Het had al enkele dagen flink geregend. Na een flinke tocht met enkele 'zware' bergen en glibberige paden kwamen we terecht bij een terrein waar enkele klimtoestellen stonden, waaronder een bungyswing. Iedereen kreeg een abseilgordel aan en moest daarna 8 meter omhoog om vervolgens verankerd aan een kabel naar beneden te springen waarna je vervolgens ging slingeren. Enkele waren toch weer bij dat ze met beide benen weer op de grond stonden. Hier werd vervolgens ook de lunch genuttigd.

We vervolgden de survival met een wandeltocht. Tijdens deze tocht moesten we twee keer de Geul over steken. De eerste keer in een klein rubber bootje, wat door de snelle stroming niet mee viel om de overkant te halen. De tweede keer moesten we zittend over een boomstam, iedereen is droog aan de overkant gekomen. Tijdens onze wandeltocht, die naar de grotten voerde, mochten we ook nog proberen een heuvel te beklimmen. Er was nog niemand zonder de meegekregen hulpmiddelen boven gekomen zei de gids. Maar eens moet de eerste keer zijn. Omdat de jeugd nog klein en licht van gewicht is kwamen zij wel boven.

Bij de grotten aangekomen kregen we drie kaarsen en enkele opdrachten mee die we moesten uitvoeren om de uitgang weer terug te kunnen vinden. De gids ging samen met een jeugdlid, bang dat hij alleen achter zou blijven, een andere route. Een keer moesten we in het donker een route volgen waarna het 'bange' jeugdlid ons liet schrikken. En we moesten een opdracht zoeken in het water. Toen de drie begeleiders met blote voeten in het koude water stonden werd er gezegd dat er geen opdracht in lag. Eenmaal de uitgang terug gevonden werd er terug gevandeld naar het startpunt waar ons nog een touwbrug en abseilen te wachten stond.

Moe maar voldaan zijn we daarna weer naar Soerendonk terug gereden, waar we bij de cafetaria nog goed gegeten hebben. Met een ijsje na ging iedereen weer tevreden naar huis.

Ronnie Ras

Frans Becx wordt opnieuw koning in Moergestel

Op kermismaandag is het bij veel gilden een traditie om koning te schieten. In 2001 stond deze hoogtijdag op het programma van het Moergestelse gilde van Sint Catharina. Veel pijlen waren er nodig om de vogel te overwinnen. Vier gildebroeders gingen de strijd aan: Frans Becx (de regerend koning), Hein Bruurs, John van Elderen en Kees van Dijk. Nadat de vogel wat losser was gezet lukte het uiteindelijk Frans Becx het finale schot te lossen. Frans werd hiermee voor de tweede achtereenvolgende keer koning. Over vier jaar bestaat de mogelijkheid dat het gilde weer sinds lange tijd een keizer krijgt.

Op 24 november 2001, de statiedag van gilde Sint Catharina uit Moergestel, waren drie gildebroeders 40 jaar onafgebroken lid van dit gilde. De drie jubilarissen Harrie Wolfs, Kees v.d. Boogaart en Wim Wolfs kregen uit handen van de kringvoorzitter een kringonderscheiding opgespeld. Van het gilde ontvingen de jubilarissen een tinnen bord met inscriptie en de respectievelijke echtgenotes een bosje bloemen.

Diessen begroet nieuwe koning

Op 3 september 2001 vond bij het Sint Joris Gilde uit Diessen het koningschieten plaats. Bij aankomst op het schietterrein met onder het gezelschap van het zuster-gilde en de harmonie en diverse hoogwaardigheidsbekleders werd de regerend koning Ad de Laat ontroond. Na 180 pijlen en nog een goed gericht schot schoot Co van de Hout de vogel van de schutsboom. Co is een bekende in het gildewezen. Hij zit al meer dan 25 jaar in de schietcommissie en sinds 1994 is hij dekenpenningmeester, maakt kruisbogen en repareert ze en lost alles wat er in het gilde moet gebeuren mee op.

Co van Hout in vol ornaat

Gedicht van een gildebroeder

Ode aan Maria

Het volk schijnt U te vergeten
Gij past niet meer in deze tijd,
Waar in zo wat alles wordt vergeten
En de mens met gulden smijkt.

Men heeft niet veel vertrouwen
In U en Uw Zoon
Men vertrouwt op eigen kracht
Met veel uiterlijk vertoon.

Maar Gij Maria, die zorgen blijft
Voor hen die op U bouwen
Wij knielen bescheiden bij U neer
In Uw hand ligt ons vertrouwen.

Zo stil staat gij tussen kleuren
Van glas door stevig lood omgeven
Zo rotsvast zijt Gij Maria
Gegrift in ons hart, in ons leven.

Sjef Timmermans, Sint Joris Diessen

Een grote gildefamilie

Het gilde Sint Sebastiaan uit Hilvarenbeek was op het vrij gildefeest op 19 augustus 2001 in Middelbeers met een bijzondere afvaardiging aanwezig: namelijk met negen personen uit dezelfde familie Michels.

Van rechts naar links op de achterste rij op de foto: Deken Dré (67), vendelier Ad (37), Jan (54), tamboer Sjaak (60) en vendelier René (38). Op de voorste rij de kleinkinderen als bruidjes en wildemannen Joske (8), Britt (5), Dries (9) en Dan (4).

50 jaar gildebroeder

Op 22 september was Toon van de Schoot 50 jaar gildebroeder van het Oirschotse Sancta Barbara gilde. Bekend in heel de Kempen, want tijdens optochten bij gildefeesten wordt hij steeds door de toeschouwers begroet. Gilde Sancta Barbara kent hij als zijn broekzak. In zijn beginperiode haalde hij maandelijks met de fiets het kwartje contributie op. Op veel adressen een praatje en een drankje; waarom ook niet? Veel functie heeft hij vervuld en toen hij in 1989 zijn hoofdmanschap neerlegde werd hij benoemd tot raadsheer, een functie voor het leven.

Het gilde in zijn broekzak

Corné is de sterkste van zeven

Op 1 oktober 2001 schoot Corné Fonken koning van Gilde Sancta Barbara uit Oirschot. Van de zeven kandidaten, die de vogel neer probeerden te halen was het Corné die het laatste restje trof. Na de gebruikelijk ceremonie werd het gilde gastvrij bij hem thuis ontvangen.

Installatie van de nieuwe koning

Sint Sebastiaan eert zijn jubilarissen

Tijdens de jaarlijkse teerdag, 21 januari 2002, heeft gilde Sint Sebastiaan uit Oirschot een zestal jubilarissen in het zonnetje

gezet. Loek van de Wal vierde zijn vijftig jarig lidmaatschap en werd geprezen om zijn inzet voor het gilde als gildebroeder en als lid van de overheid. Hij kreeg een oorkonde van het kringbestuur. Janus van Genechten schreef 40 jaar lidmaatschap op zijn conto en is binnen het gilde nog steeds actief als 'Gildeknegt'. Ook Janus werd door hoofdman Toon van Overdijk in lovende bewoordingen toegesproken. Een drietal gildebroeders, Willy Kuypers, Carel Smeters en Cor Welvaarts vierden hun 25-jarig jubileum. Alle drie hebben zij hun sporen verdiend door hun handen uit de mouwen te steken. Ook hebben zij in de loop der jaren diverse prijzen bij elkaar geschoten. Niet onvermeld mag blijven dat Willy Kuypers al drie maal de koningstitel heeft behaald en regerend koning is. Ten slotte werd prins Baudoin de Merode bedankt voor zijn 25-jarig lidmaatschap en voor het vervullen van het beschermheerschap tijdens die periode. Aangezien de prins tijdens de teerdag niet aanwezig kon zijn, is op zijn kasteel in Westerlo (B) op 19 januari reeds een herdenkingsspeld overhandigd door een deputatie van het gilde. De overige jubilarissen ontvingen herdenkingsspelden en bloemen tijdens de teerdag zelf.

Kempenland

Zilveren Brabantkruis bij Sint Jorisgilde Gestel en Blaarthem

Het Sint Jorisgilde Gestel organiseerde voor de 27e keer de wedstrijd om het Zilveren Brabantkruis. Vanuit kring Oirschot, kring Maasland, kring Peelland en kring Kempenland kwamen de kruisboogschutters bijeen achter de Gennepse watermolen om voor het Brabantkruis te schieten. Over het weer viel niet te klagen want na wat regen op de eerste zondag was het goed weer. Om eerlijk te zijn geen echt Brabantkruisweer. Op de 4e en laatste zondag waren er 11 schutters met 60 treffers die af moesten kampen op een plaatje van 5 cm. Het was een leuke en spannende strijd. Elke ronde vielen er weer schutters af. Na 6 ronden waren er nog 2 schutters over: 1 uit kring Oirschot: Piet Schellekens van het O.L.V.-gilde uit Oirschot en 1 uit kring Maasland: Martien v.d. Loo van het Sint Joris en Sint Catharina Gemonde.

Uiteindelijk was Piet Schellekens toch de sterkste en won het Brabantkruis, zijn broer Aloys Schellekens won het Veteranen-schildje met 60 treffers. De organisatoren kunnen weer terugzien op een mooie wedstrijd en danken dan ook iedereen die zich hiervoor heeft ingezet om dit te doen slagen.

Gilde Sint Jan Baptista Leenderstrijp luistert Pausmis op

Op 16 oktober 1978 werd kardinaal Karol Wojtyla benoemd tot paus Johannes Paulus II.

Ter gedenking van deze gebeurtenis wordt jaarlijks in oktober in Den Haag een pontificale Hoogmis gehouden die voorgedaan wordt door de pauselijke nuntius in concelebratie met vele Nederlandse bisschoppen. Voor deze Hoogmis wordt het corps diplomatique uitgenodigd. Bij toerbeurt wordt een gilde uit één van de 6 kringen van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden uitgenodigd om deze eucharistieviering met gilde-eer op te luisteren. In 2001 was het de eer aan het Strijpse Gilde Sint Jan Baptista.

Op zondag 21 oktober toog het gilde, met in haar midden kringvoorzitter Johan Oomen en kringsecretaris Henk Jansen, in alle vroegte naar Den Haag om daar de eucharistieviering in de kerk H. Theresia van Avila op te luisteren. Vóór aanvang van de H. Mis trok het gilde in vol ornaat de goed gevulde kerk binnen. Tijdens de eucharistieviering, welke mede tot intentie van de levende en overleden gildebroeders en -zusters van het Strijper gilde werd opgedragen, verzorgden de Strijper gildebroeders en -zusters de consecratie en vormden 6 vendeliers een altaarwacht.

Aan het eind van de eucharistieviering werden de pauselijke

nuntius en de bisschoppen naar de sacristie begeleid door Koning Jac Dielis en Tweede Deken Wim van der Palen.

Op de Apostolische Nuntiatuur werd vervolgens door vaandrig Jac. Hulsen de eed van trouw aan het kerkelijk gezag hernieuwd. Het kerkelijk gezag werd vertegenwoordigd door pauselijk nuntius mgr. F. Bacqué. Vervolgens werd door de vendeliers een vendelhulde gebracht bij gelegenheid van de 23e verjaardag van de Pauskeuze.

De pauselijk nuntius was zeer vereerd met dit huldeblijk en zegde toe, de Paus hiervan op de hoogte te stellen. Als blijk van waardering kregen alle gildebroeders en -zusters uit handen van de pauselijk nuntius een door Paus Johannes Paulus II gezegende rozenkrans. Vervolgens werd in de Apostolische Nuntiatuur een lunch aangeboden.

Ter afsluiting van deze voor het Strijpse gilde zo bijzondere dag werd een bezoek gebracht aan Madurodam.

Eef Reker koning Sint Joris Gestel en Blaarthem

Nadat 's morgens vanaf half acht een aantal gildebroeders het schietterrein, dat prachtig gelegen is achter de Gennepse molen, in orde had gemaakt, marcheerde het gilde om 10 uur af vanuit het gildelokaal naar het schietterrein. Eerst werd er om het kampioenschap van het gilde geschoten. Winnaar werd Pieter van der Putten. Om 13.00 uur begon de schietwedstrijd om het koningschap. Wethouder Scherf was aanwezig om het eerste schot te lossen en zo de

Nieuwe koning Eef Reker

boom te vrijen. Het eerste schot was ook meteen raak. Het tweede schot was voor ex-koning Manus v.d. Sande die daarna zijn koningsschild aan het gilde aanbood. Na de erewijn brandde de strijd los: al na 53 schoten, waarvan er 35 raak waren, was de nieuwe koning bekend. Het was de oud-voorzitter van het gilde Eef Reker. Binnen gildekringen is Eef zeker geen onbekende: in kring Kempensland verrichtte hij werkzaamheden en als raadsheer van district Centrum heeft hij jaren het gilde grote diensten bewezen. Binnen de kring werd Eef gehuldigd. Iedereen was zeer tevreden met hem als koning en er werd dan ook een welgemeende dronk uitgebracht op deze nieuwe koning.

Sint Catharina en Barbara Gilde Geldrop

Zondag 25 november vierde het Sint Catharina en Barbara-gilde Geldrop de naamdag. 's Morgens om tien uur woonden vele gildebroeders en -zusters de Hoogmis bij in de kerk van de Achelse Kluis. Na de dienst verzorgde broeder Titus een rondleiding, gevolgd door een bezoek aan het museum van de Achelse Kluis. Na een lekkere lunch waren ze om half drie aanwezig in Valkenswaard voor een bezoek aan het sigarenmakersmuseum en het museum van de valkerij.

In beide musea werd zeer deskundige uitleg gegeven. Ook werd een interessante diavoorstelling gegeven. Een gezellig samenzijn in het gildehuis te Geldrop sloot de viering af.

Dubbel jubileum voor de Vaandrig

Het gilde van het Heilig Sacrament te Bergeijk heeft in september 2001 drie nieuwe gildebroeders bijgeboond. Dit zijn John Daris (zoon van gildebroeder Jan Daris Wzn), Mark Tummers en Wil van Veldhoven. De installatie gebeurde op de teerdag.

In september 2001 vierden ze ook het dubbele jubileum van vaandrig Jan van der Putte, ook bekend als Jan Put. Jan is 50 jaar gildebroeder, waarvan hij 34 jaar in de overheid heeft gezeten. Tevens is Jan de laatste 25 jaar vaandrig en is hij nog niet voornemens om het vaandel al over te dragen aan een opvolger. Op de teerdag ontving Jan een zilveren vaandrig-

jubilair Jan van der Putte met echtgenote Nellie voor het huidige gildehuis

schild. Een dergelijk schild heeft dit gilde niet eerder gehad. Normaliter schenkt een jubilaris bij deze gelegenheid een zilveren schild, maar Jan bedacht een mooi alternatief. Hij schonk letterlijk de eerste steen voor het nieuw te bouwen gildehuis. A1s 'specie' sloot Jan een vorstelijk bedrag bij deze steen. Het gilde is al geruime tijd in onderhandeling met de gemeente Bergeijk om een passende locatie te krijgen voor het nieuw te bouwen onderkomen met schietaccommodatie.

Het gilde heeft op deze teerdag van de kinderen van de overle-

den gildebroeder Harrie van Gerwen een zilveren schild mogen ontvangen. Hiermee heeft men een blijvende herinnering aan Harrie en aan zijn overleden vrouw Greet. Harrie zou op deze teerdag anders, net zoals Jan Put, zijn 50-jarig jubileum als gildebroeder gevierd hebben.

Gerard Heesakkers nieuwe koning gilde Sint Joris Sint Barbara Maarheeze

Gerard Heesakkers

Zaterdag 23 juni is Gerard Heesakkers de nieuwe koning geworden van het Sint Joris Sint Barbaragilde. 's Morgens werd oud-koning Gerard de Regter opgehaald. Na de H.Mis en aansluitend een uitstekende koffietafel in gildehuis Scheepers vertrok men naar het gildeterrein op het sportpark. Na de verplichte rituelen en een woord van dank van de oud-koning werd door het lot de volgorde van het koningschieten bepaald. Na het 'opvrijen' van de vogel

door de pastoor en de burgemeester begon de wedstrijd. Bij het 46e schot stond Gerard Heesakkers als aan de grond genageld, toen bleek dat bij dit schot de vogel in twee stukken onder aan de schutsboom lag. Maar na enkele tellen was het Gerard wel duidelijk dat hij voor de komende 3 jaar koning zal zijn van het Sint Joris Sint Barbara Gilde. Na de felicitaties van alle aanwezigen werd hem geheel volgens traditie de koningsvogel omgehangen. Gerard Heesakkers is gepensioneerd automonteur en staat binnen het gilde bekend als een actief lid met een uitgesproken mening. Zijn functie binnen het gilde is die van wapenmeester.

Kermismaandag in Leende

Het Sint Catharina en Sint Barbaragilde heeft op maandag 20 augustus weer haar jaarlijkse kermismaandag gevierd. Deze dag begon met een H. Mis in de parochiekerk, waarna de eed van trouw werd afgelegd aan het geestelijk en wereldlijk gezag. Na de aangeboden koffie en vla werd een vendelhulde gebracht aan bejaarden centrum Leenderhof. Hierna ging men terug naar het gildehuis, waar een eenvoudige koffietafel werd aangeboden door de bewoners. Hier werd tevens geloot voor het driejaarlijkse koningschieten. Na 2 jaar is het gelukt om nieuwe kogelvangers te plaatsen op een nieuw terrein, ondanks verzet van enkele buurtbewoners. De officiële vergunning moet echter nog worden verleend. Er was veel belangstelling voor het koningschap, er deden niet minder dan 22 gildebroeders mee. Na het 45e schot kwam de vogel toch nog onverwacht naar beneden, en werd gildebroeder Frank van Dijk de nieuwe koning. 's Avonds werd de

nieuwe koning als gebruikelijk aan huis geïnstalleerd, waarna hij een consumptie aanbood voor de grote afstand die de gildebroeders moesten lopen (circa 3 km.) Hierna werd nog gezellig aangelegd bij diverse café's en de avond afgesloten in het gildehuis.

Bezoek basisschoolgroepen aan de Schutsherd op 8, 15 en 22 juni

In het kader van het lespakket over de Brabantse gilden ten behoeve van de hoogste groepen van de basisschool werden in overleg met de schoolleiding de drie hoogste groepen van de Sint Clemensschool op drie opeenvolgende vrijdagmiddagen uitgenodigd om, hetgeen in de voorafgaande lessen door de leerkrachten was behandeld, aan de praktijk te toetsen. Aan de hand van een kleine tentoonstelling werd nog een uiteenzetting gegeven over het gildewezen in het algemeen en de betekenis van de specifieke gilde-attributen, waarna uiteraard uitgebreid aandacht werd besteed aan het Heilig Kruisgilde in het bijzonder. Van de gelegenheid om vragen te stellen werd veel gebruikt gemaakt, waaruit moge blijken dat de leerlingen de lessen met veel interesse hebben gevolgd. Seniorvendelier Jan de Louw gaf daarna een demonstratie vendelen, waarna de kinderen zelf de gelegenheid kregen om te ervaren dat vendelzwaaien wel degelijk de nodige oefening vereist. Onder de schutsboom werd nog een uiteenzetting gegeven over het hoe en waarom van de kogelvanger, waarna nog een demonstratie kruisboogschieten werd gegeven. Ook hiervoor was grote belangstelling, vooral toen enkele leerlingen onder deskundige begeleiding zelf de kruisboog mochten hanteren. Deze demonstratiemiddagen zijn bij de leerlingen van de basis school goed aangeslagen; het verdient dan ook aanbeveling om van de goede indruk op een of andere manier profijt te trekken.

40-jarig gildebroederschap Piet Schuts

Op zaterdagmiddag 25 augustus werden de jubilerende Piet en zijn Toos door het H.Kruisgilde Gerwen in optocht van zijn huis opgehaald en vergezeld naar 'Den Schutsherd'. Hier aangekomen bleek, dat de jubilaris een springkussen voor de jeugd opgezet had, hetgeen voor de kinderen een welkom stuk ontspanning was. Piet en Toos kregen een vendelhulde en werden diverse malen lovend toegesproken. Vanuit de Kring werd Piet door de Distriktsraadsheer, Tonny Schonhoff toegesproken en kreeg hij de Kringonderscheiding in de vorm van een zilveren speld met robijn opgespeld. Na deze officiële gebeurtenissen begon de receptie, die zeer goed bezocht werd en waar onder andere waarnemend burgemeester Ligthoef met zijn vrouw aanwezig waren en enkele leden van het college van B. en W. Door het Gerwens Gemengd Koor werden diverse liederen ten gehore gebracht voor de jubilaris, want Piet is inmiddels hiervan ook al 50 jaar lid. Na afloop van de receptie werd nog even 'uitgevierd', waarna om ca. 20.00 uur een door Piet aangeboden geheel verzorgde avond met warm en koud buffet begon. Al met al was het een grandioze avond die tot in de kleine uurtjes voortduurde.

Distriktsgildendag op Boord, zondag 26 augustus

Hoewel het niet mee viel, na zo'n lange, warme feestavond voor Piet Schuts, was de opkomst toch alleszins redelijk tot goed. De weersomstandigheden waren extreem warm, zonder een zuchtje wind. Deze distriktsgildendag, georganiseerd door het Sint Catharinagilde van Nuenen-Boord voor de acht gilden uit het distrikt Noord, begon voor de genodigden om 9.30 uur met een H.Mis in de St. Andrieskerk met om 11.00 uur een koffietafel. De deelnemende gildebroeders en -zusters werden tussen 12.00 en 12.30 uur ontvangen en om 12.45 werd de erewijn aangeboden aan de gilde-overheden. Om 13.00 uur vond na een korte optocht de massale opmars plaats met hernieuwing van de eed van trouw aan het wereldlijk gezag. Toespraken, het overhandigen van een bedrag aan

een drietal misseleden (het bedrag was hetgeen resteerde vanuit de Gildendag in het kader van Nuenen 700 jaar) en aansluitend de massale vendelgroet besloten deze opmars, door velen niet betreurd vanwege de enorme hitte op het veld. Om ca. half twee begonnen de wedstrijden, die vooral voor de kruisboogschutters zeer goed verliepen, want het echtpaar Polman, jawel van het Heilig Kruisgilde, moesten tegen elkaar kampen om de eerste prijs. Na een spannende strijd wist uiteindelijk Rieky de zenuwen het best onder controle te houden en won zij. Jeugdvendelier William van Lieshout won de eerste prijs bij het jeugdvendelen.

Teerdag en koningschieten Gerwen

De jaarlijkse teerdag van het H.Kruisgilde Gerwen begon op zaterdagmorgen 15 september met het verzamelen van de gildebroeders bij gemeenschapshuis D'n Heuvel, om daarna in optocht naar de Sint Clemenskerk te trekken voor het bijwonen van de speciale eucharistieviering. Zoals gebruikelijk werden de voorbeden gelezen door leden van het gilde. Na de H.Mis werd de eed van trouw aan het kerkelijk gezag hernieuwd met een vendel hulde aan pastoor Groot. Daarna begaf het gezelschap zich in optocht naar het gildehuis aan het Lankveld voor de traditionele koffietafel met warme worst en koude ribben. Om 13.00 uur werd de schutsboom ingewijd en nadat het vrijwaringsschot gelost was, kon de "oude" koning het eerste schot verrichten. Na een zevental volle rondes met 21 gildebroeders haalde in de achtste ronde, bij het 153e schot, Jan Polman de laatste resten van de koningsvogel naar beneden. Na het traditionele overheidsbeeraad onder de boom, het voorlezen van het protocol en de verklaring van de nieuwe koning dat hij het koningsschap wilde aanvaarden, kon de officiële inhuldiging beginnen. Na nog een bezoek aan een tweetal horecagelegenheden in Gerwen om aldaar de nieuwe koning voor te stellen, werd de jaarlijkse teerdag besloten met een gezamenlijke avondmaaltijd met gildebroeders en -zusters in 'Den Schutsherd'.

De nieuwe koning Jan Polman met zijn vrouw, Nederlands kampioene kruisboogschieten, Rieky

Nederlands kampioenschap kruisboogschieten 2001

Het Nederlands kampioenschap kruisboogschieten op de wip werd dit jaar gehouden in Oirschot. Hiervoor had zich een groot aantal gildebroeders en -zusters aangemeld, waaronder ook een 7-tal van het H.Kruisgilde Gerwen. Na 2 spannende voorronden haalde Rieky Polman met nog twee kandidaten de finale. Hier wist Rieky Polman haar twee mannelijke concurrenten te verslaan, waarna zij werd uitgeroepen tot Nederlands Kampioen kruisboogschieten in de klasse B. Bij terugkomst in Gerwen werd Rieky verwelkomd door een deputatie van het gilde, dat terecht trots is op deze Nederlands kampioene.

Kanongebulder, kermis, koren, carillonklanken en knallend vuurwerk op Kringgildendag Kempenland

Op zaterdag 8 juni wordt om 13.30 uur een krans gelegd bij

het graf van de naamloze Brabantse soldaat in het oude kerkje in Waalre. Om 14.00 uur begint een gezamenlijk concert van de Nieuwe Harmonie Lommel, Harmonie Juliana uit Waalre en beiaardier Nan Los, aangevuld met kanongebulder van schutterij Sint Gregorius uit Brunssum. Uitgevoerd wordt de ouverture 1812 van Tchaikovsky. Het is de opmaat voor de 60e Kringgildendag van Kempenland in Waalre. Het Sint-Martinusgilde aldaar viert het 175-jarig bestaan en kreeg daarom deze kringgildendag toegewezen.

In 1827 is het opgericht als reactie op het verzetten van de kermis van oktober naar de zondag na Maria Hemelvaart (15 augustus). Vanaf 15.00 'draait' er dan ook een kermis met historische toestellen op het feestterrein: sportpark Hoeveland aan de Dreefstraat.

Om 18.00 uur komt het gildewezen nadrukkelijker in beeld door toedoen van het Sint Servatiusgilde uit Lieshout, dat met begeleiding van Harmonie Sint Caecilia uit die plaats het Vendelconcertato zal uitvoeren.

Nog duidelijker wordt het om 19.00 uur, als het Gildespel met zang, dans en vendelen uitgevoerd wordt door het Sint Antonius-Abt-gilde Vorstenbosch (bekend van hun optreden bij de Hoofdlidendag 2000 in het provinciehuis).

Dan begint om 20.00 uur de receptie van het jubilerende Sint Martinusgilde Waalre. De afsluiting van die receptie zal niemand ontgaan: een knallend vuurwerk om 22.30 uur. En vervolgens eventjes rust, want op zondag begint om 8.30 uur alweer het programma van de Kringgildendag met de voor alle Kempenlandse gildebroeders bekende onderdelen.

Hoewel, bekend? Het gilde van Sint Martinus staat erom bekend, dat het iets nieuws niet bepaald schuwt en daar dan ook alle moeite in steekt om er echt iets speciaals van te maken. Zo is de gildemis dit jaar in goed overleg met pastoor Van Beers voorbereid door een commissie van louter jongere gildebroeders en -zusters. Het gospelkoor Spirit uit Best zal de gezangen verzorgen, het kinderkoor uit Waalre zal eveneens een bijdrage leveren. Door de zorg van de Vrienden van het Sint-Martinusgilde is een geheel nieuw hoofdvaandel vervaardigd, dat in deze gildemis gepresenteerd en gewijd zal worden.

Verder hebben allerlei personen, verenigingen, bedrijven en instanties en de gildes van St. Willibrordus en dat van Sint Antonius-Sint Catharina uit Aalst hun medewerking verleend. Met recht kan dan gesproken worden van een feestdag van en voor heel Kempenland met voor elk wat wils.

De jubileumviering is overigens al van start gegaan met een openbare lezing 'Schuttersgilden en hun historische identiteit' door prof.dr. Peter Nissen van de Katholieke Universiteit Nijmegen op 19 maart in gemeenschapshuis Het Klooster, gevolgd door een gezamenlijke tentoonstelling van de drie Waalrese gilden in het Waalres Museum van 8 mei tot 5 juni.

Ook aan de nabereiding is gedacht, of is het de voorbereiding op weer iets anders? In de eerste week van juli trekt het gilde ter bedevaart naar het graf van Sint Martinus in Tours. Niet alleen in Waalre en omstreken zal de herinnering aan deze kringgildendag voortleven, ook deze Franse stad zal een tastbare herinnering aan deze dag in het nog steeds zelfstandige Waalre bewaren.

Peelland

Herman Bouwmans nieuwe koning in Bakel

Op 7 november vond de teerdag plaats van het gilde Sint Willibrordus Bakel. Na het bezoek aan het gildehuis ging het richting kerk. Na de mis was er de eed van trouw aan pastor Smulders. Na de vendelgroet en de koffie en broodjes vertrokken de gildebroeders om twaalf uur naar het schietterrein. Na het gebruikelijke ceremonieel werd koning Jos de Groot ontdaan van zijn koningszilber. Dat werd aan de

De nieuwe koning Herman Bouwmans

schietboom gehangen. Na een zeer spannende strijd was het Herman Bouwmans die bij het 242ste schot de vogel naar beneden haalde. Nadat hij de felicitaties van o.a. burgemeester van Maasakkers in ontvangst had genomen stond hospes Hein gereed met een tinnen schaal in het gildehuis. Eerst moest de nieuwe koning er zijn handen in wassen. Daarna werd er een zilveren muntstuk in gelegd en de stenen pijp gerookt. De koning mocht als eerste over het vaandel binnen. De betreurde Jan Relou had een schildje laten

maken als goede herinnering aan de fijne jaren bij het Bakelse gilde. Fredi Relou werd door de kapitein naar voren geroepen om het schild te mogen dragen. Er volgde een gezellig geanimeerd diner. Aanwezig daarbij waren eveneens pastor Smulders en beschermvrouw Nellie Koppens. Na de soep werd de halve maaltijd aangezegd door de tamboers. Toen de middag voorbij was werd iedereen met partner uitgenodigd voor de feestavond in de avonduren.

Vendelhulde in Someren-Eind

Tijdens de hoofdliedendag ontving Jan Verheijen het zilveren schild voor bijzondere algemene verdiensten uit handen van de federatievoorzitter. Bij thuiskomst wachtte hem in Someren bij 'zijn' gilde Sint Lambertus een grootse ontvangst. Er werd een speciale vendelhulde gebracht. Commandant Henk Peters had de hele week geoefend om het vendelen onder de knie te krijgen. De echte vendeliers waren namelijk verhinderd. Hoofdman Henny Lammers was bijzonder te spreken met de onderscheiding voor Jan Verheijen. Ook kringvoorzitter Mies Sijbers feliciteerde de gedecoreerde: „Er zijn gildebroeders die voor minder een onderscheiding gekregen hebben. Er is een gezegde dat luidt: paarden die de haver verdienen krijgen hem niet. Jan gelukkig wel”. Jan Verheijen is 34 jaar lid van het gilde. Hij was 26 jaar deken-schrijver en enkele jaren hoofdman. Vele jaren was hij secretaris-penningmeester van de schietcommissie en 33 jaar schutter met vele eerste prijzen.

Het archief van het gilde wordt door hem al een kwart eeuw beheerd. Hij stond ook aan de wieg van de bouw van de Lambertuskapel. Inmiddels maakt hij 24 jaar deel uit van het kringbestuur, waarvan 16 jaar als secretaris. Daarnaast had hij 16 jaar lang zitting in het federatiebestuur. Tijdens gildedagen was hij 24 jaar kringcommandant en fungeerde tien jaar als redacteur van het gildetijdschrift de "Gildetrom." Ook was Jan Verheijen actief in het maatschappelijk leven. Hij had zitting in het bestuur van diverse plaatselijke verenigingen.

Kringvoorzitter Mies Sijbers spreekt de gedecoreerde Jan Verheijen en echtgenote toe

Vijfmaal zilver bij het Leonardusgilde

De viering van de patroondag van het gilde Sint Leonardus Beek en Donk kreeg op 6 november een bijzonder tintje. Vijf jubilarissen werden gehuldigd die 25 jaar geleden lid werden van het gilde. Na het brengen van de vendelgroet aan het gemeentebestuur kreeg burgemeester van Beers het woord. In een feestelijke toespraak complimenteerde hij de vijf jubilerende gildebroeders voor de wijze waarop zij in die kwart eeuw individueel en gezamenlijk vorm hebben gegeven aan het gilde. En door hun inzet het gilde een duidelijke plaats te geven binnen de Beek en Donkse gemeenschap. Hoofdman Jan Huijbers sprak hen 's avonds tijdens het feestelijk diner individueel toe. Uit zijn handen ontvingen zij een draagspeld. De dames kregen bloemen aangeboden. Na de vele toespraken werd door het jubilerend vijftal een zilveren schild aangeboden. Dat werd onder een daverend applaus geaccepteerd. Op de foto, gemaakt door gildebroeder Richard van der Heijden, treft u de jubilarissen v.l.n.r. aan:

Standaardrijder Frans Konings: Hij is een kwart eeuw standaardrijder en heeft tijdens kringgildefeesten bij het standaardrijden al diverse keren beslag weten te leggen op de eerste prijs. Daarnaast heeft hij vele jaren het archief van de zilveren schilden bijgehouden en is hij lid van de standaardrijderscommissie kring Peelland.

Kapelmeester Nico Wolff: Hij heeft zich als architect-tekenaar verdienstelijk gemaakt door voor het gilde (en ook daarbuiten) ontwerpen te maken voor o.a. vendelvlaggen en de Sint Leonarduskapel aan de Goorloop. Daarnaast was hij ook nog fotograaf van belangrijke gilde-activiteiten, hield het foto-archief bij en was adviseur bij onderhoudswerkzaamheden.

Vendelier Theo Vermeulen: Hij heeft heel wat hand-en-span-diensten belangeloos voor het gilde verricht. Bij elk karwei had hij wel een aandeel, nam zelfstandig het onderhoud van diverse materialen voor zijn rekening, zorgde ervoor dat er via een loterij onder de eigen leden geld in het laatje kwam voor het uniformenfonds, zorgde voor de keuken tijdens activiteiten op 't Wipke en organiseerde met andere gildebroeders een dienstenveiling. Maar zijn belangrijkste taak was leiding geven aan de vendeliers.

Dekenschrijver Jan Rovers: Hij is al 14 jaar secretaris (deken-schrijver) van het gilde. Hij verzorgt op een uitstekende wijze notulen, publiciteit, correspondentie en het jaarverslag. In zijn jubileumjaar heeft hij zich tot koning geschoten tijdens de laatste kermisdagen. Jan is ook lid van de schietcommissie. Samen met zijn vrouw Annie heeft hij veel prijzen binnen gehaald bij schietwedstrijden. Zowel in viertallen als individueel. Hij is tevens mede-organisator van de verbroederingsdag: een jaarlijkse sportieve ontmoeting met de gildebroeders van het Antoniusgilde Beek en Donk.

Vaandrig Piet Rovers. Hij is sinds het overlijden van gildebroeder Piet Leenders vaandeldrager. Door zijn lengte komt hij boven alles uit. Een trouwe gildebroeder, altijd aanwezig, voor iedereen een vriendelijk woord die aan alle activiteiten

De jubilarissen v.l.n.r. Frans Konings, Nico Wolff, Theo Vermeulen, Jan Rovers, Piet Rovers

zijn royale medewerking geeft en zorgt voor een vrolijke noot tijdens de maandelijkse bijeenkomsten. Het is een gildebroeder die zijn mening niet onder stoelen of banken steekt. Zijn kritiek is echter altijd opbouwend en dat wordt bijzonder gewaardeerd.

Schutsboom na 101 jaar vernieuwd

Bij het gilde Sint Margaretha Aarle-Rixtel was begin dit jaar de bovenboom op het Kouwenbergplein uit voorzorg door enkele gildebroeders van de onderboom verwijderd. Dit vanwege het gevaar voor voorbijgangers omdat de 101 jaar oude onderboom op verschillende plekken 'rot' was. Na toestemming van de gemeente om de boom te vervangen is koning Gerard van Ganzenwinkel druk doende geweest om alles in gang te zetten. Op 13 oktober waren Charles Engels en de 'blauwe broeder' Henri van de Putten met zwaar materieel bereid gevonden om het gilde te assisteren en de 101 jaar oude boom eruit te graven. Tot hun verbazing zat onder aan deze boom 4000 kilo beton. Dat vermoedelijk in de loop van de jaren was aangestort. Nog mooier was dat onder het beton nog resten werden gevonden van de aloude schutsboom uit 1884. De nieuwe onderboom die al die tijd lag opgeslagen in de loods van Pieter Verschure werd opgehaald en geplaatst. Op 9 december werd officieel de schutsboom vernieuwd. Onder politiebegeleiding ging het gilde op weg naar de loods van Pieter Verschure waar de bovenboom al klaar lag op de kraanwagen van Nico Bekx. Bij aankomst op het versierde Kouwenbergplein werd de bovenboom met rood-witte spiraal door Henri van de Putten op de onderboom gehesen. Dit alles werd aan elkaar bevestigd. Daarna werd de bovenboom naar beneden gelaten. Het koperen vaan, een replica van het vaan uit 1765, werd door de koning opgepoetst en bevestigd op de bovenboom. Hoofdman Theo de Jong Mzn. hield daarna een toespraak. Hij vertelde dat het in het jaar 1900 de laatste keer was geweest dat er een onderboom was neergezet. En dat men er in 1939 voor het laatst op geschoten had. Omdat het in de dorpskern te gevaarlijk was geworden om op de boom te schieten werd er uitgeweken naar het gildeterrein aan de Havenweg. Dit terrein is inmiddels door schenking van Joseph en Maria van Ommeren van het gilde geworden. De hoofdman verzocht burgemeester van Beers en koning Gerard van Ganzenwinkel om de nieuwe schutsboom omhoog te hijsen. Onder tromgeroffel en belangstelling van alle aanwezigen werd dit bekeken. Na deze officiële handeling was het de taak van pastor Rudy de Kruijf om de nieuwe boom in te zegenen. Van tevoren werd de emmer met wijwater door een rode gildebroeder gecontroleerd „want je weet maar nooit of er blauwe verf bijgedaan was”. De pastor vertelde dat de nieuwe schutsboom gezien kon worden als verbinding tussen het aardse en het hemelse rijk. Na de officiële handelingen werd aan alle aanwezigen een borrel en roggebrood met zult aangeboden. De tamboers en vendeliers brachten een vendelgroet aan de ingewijde schutsboom op de Kouwenberg.

De nieuwe koning heeft zijn koningsschap opgedragen aan zijn overleden opa en oma Frits en Tiny van Dijk-van Schijn-del. „Ik draag mijn koningsschap op aan mijn opa en oma die veel voor het gilde gedaan hebben en omdat mijn opa nooit koning geworden is, aldus de kersverse koning. Bij de erewijn in het clubhuis moest de scheidende koning Gert-Jan van Dinter een schild schenken. Het was een bijzonder schild want hij heeft het wereldrecord vendelen erin laten verwerken waar hij zelf een van de voordraaiers van was. Het Onze Lieve Vrouwe- en Catharinagilde heeft voor een jaar een jonge koning die echt verschoten was.

De jonge koning Van Dijk schrijdt over het vaandel

Nieuwe Koning in Nuland bij Antonius Abt

Kermismaandag 2001 werd zoals gebruikelijk de dag begonnen met een H. Mis. Tijdens de viering werd de nieuwe gildebroeder en standaardruiter Hans Hoogzaad ingevendeld. Hierna werd de vendelgroet gebracht bij de kerk en de pastorie voor de kerkelijke overheid. Vandaar uit was er een kleine rondgang door het dorp tot het oude gemeentehuis. Daar werd ten overstaan van burgemeester Netten de vendelgroet gebracht voor de wereldlijke overheid. Na dit gebeuren ging het richting gilde-accommodatie 'Het Gulden Schot' alwaar het eigenlijke gebeuren kon beginnen, het tweejaarlijkse koningschieten. Voor degene die niet deelnam aan de wedstrijd was er de gelegenheid om deel te nemen aan het prijsvogelschieten.

Tevens konden de dames schieten op een vogel om dagkoningin te worden. Mede dankzij het goede weer was het gezellig druk, niet alleen wat betreft schutters maar qua toeschouwers. Uiteindelijk wist Antoine van der Schoot van de dertien schutters na 148 schoten de vogel naar beneden te halen. Van de eenentwintig schutters die deelnamen aan het schieten op de prijsvogel was Toon School met het 202e schot iedereen voor en haalde deze vogel naar beneden. De in totaal tweeëntwintig dames hadden iets meer werk om de vogel zover te krijgen maar Angelique Hanegraaf wist het toch met het 220e schot te klaren. Met de komst van Antoine van der Schoot als nieuwe koning komt een einde aan het koningsschap van Willie van der Linden, die deze taak op bijzondere wijze heeft vervuld.

Gert-Jan van Dinter NBFS-kampioen vendelen

Verlaat bericht, maar de moeite waard! Zondag 16 september 2001 wist Gert-Jan van Dinter van het Onze Lieve Vrouwe- en Catharinagilde uit Erp beslag te leggen op de titel Federatie kampioen vendelen klasse A. Na vele jaren is het dan toch gelukt. Helaas was Gert-Jan de enige vendelier van Erp die afgereisd was naar Haaren. De groepsvendeliers hadden het hele jaar flink geoefend voor het groepsvendelen, want na een aantal jaren wilde ze toch weer beslag leggen op de titel NBFS-kampioen. Maar omdat een van de vier vendeliers geblesseerd was konden ze niet met de groep meedoen. Met trots kan het gilde toch terugkijken op de federatiekampioenschappen. Gert-Jan heeft de naam hoog gehouden.

Maasland

Paul van Dijk (19) koning in Erp

Bij het Onze Lieve Vrouwe- en Catharinagilde in Erp heeft op 16 juli 2001 het jaarlijkse koningschieten plaats gevonden. Na de H. Mis ging het gilde naar het clubhuis voor een gezamenlijke lunch. Daarna trok men naar het schietterrein. De scheidende koning Gert-Jan van Dinter werd van zijn versierselen ontdaan. Burgemeester Frankfort van de gemeente Veghel loste het eerste schot. Iedereen deed volop mee totdat plotseling bij het 206e schot de vogel het begaf en naar beneden kwam. Paul van Dijk (19) was de gelukkige en is voor één jaar koning. Adjutant werd zijn vader Piet van Dijk (52) die het voorlaatste schot loste.

Nulands gilde succesvol op Federatiedag 2001

Tamboers en vendeliers van het gilde Sint Antonius Abt uit Nuland namen op zondag 16 september deel aan de kampioenswedstrijden van de NBFS. Dit jaar was gastheer Sint Jorisgilde te Haaren, die deze dag voortreffelijk georganiseerd had. Tamboers en vendeliers hadden amper last van de weinige regenbuien, zodat er goed gepresteerd kon worden. Het Nulandse gilde is dan ook trots op de uitslag. Daniël van Rosmalen wist de vijfde prijs in het vendelen klasse C te behalen. Bij het trommen haalde de kersverse koning Antoine van der Schoot de derde prijs in de klasse U. Gerry van der Schoot ging met de derde prijs in de klasse A naar huis en Jarno de Haas wist zelfs met promotie naar de klasse U de eerste prijs (kampioen klasse A) te behalen. Alsof het nog niet genoeg was gingen de voornoemde tamboers samen met Wilbert van Rosmalen en Dave Bijveld ook met de tweede prijs groepstrommen senioren huiswaarts.

Bijna koninklijk paar in Nuland

Donderdag 20 september vond er bijna een koninklijk huwelijk plaats in Nuland. Die dag trouwde de nieuwe koning van het Sint Antonius-Abt-gilde, Antoine van der Schoot, met Judith Selten. Antoine (28), die eind augustus in de voetsporen van zijn vader was getreden door de koningsvogel naar beneden te halen, had de medewerking van het gilde gevraagd tijdens zijn huwelijk. In het gemeentehuis te Geffen, gemeente Maasdonk, trouwden Antoine en Judith in het bijzijn van de gilde-overheid voor de wet. Om 13.30 uur vond de kerkelijke inzegening plaats in de kerk te Dinther die voor deze gelegenheid versierd was met vendels. Antoine werd door het gilde de kerk binnengebracht waarna Judith door haar vader werd binnengeleid. Tijdens de beide plechtigheden droeg Antoine met trots 'zijn' koningsvogel. Na een prachtige huwelijksmis die werd voorgedaan door de beide gildeheren uit Dinther én Nuland werd buiten op het kerkplein voor het nieuwe paar een vendelgroet gebracht waarna hoofdman Theo Hanegraaf het paar feliciteerde en hen een geschenk aanbood. Twee dagen later op zaterdag 22 september trouwde nog een gildebroeder. Peter Tielemans gaf op die dag zijn ja-woord aan Ingrid van Bakel. Peter is reeds twintig jaar lid en heeft in die periode de grootste tijd als tamboer doorgebracht. In de voorbereiding naar het 400-jarig jubileum van het Nulandse gilde in 1999 besloot Peter samen met nog vier leden dat het tijd werd dat een bazuin groep werd opgericht. Thans mag worden gezegd dat Peter evenals zijn collega's verdienstelijke bazuinblazers zijn geworden die niet meer zijn weg te denken. In zijn spaarzame vrije tijd mag Peter graag een rondje mee schieten waarbij de andere schutters dan een geduchte tegenstander aan hem hebben.

Bruidspaar Van der Schoot-Selten voor de kerk in Dinther omringd door gildebroeders

Statiedag wordt zilverdag bij Ambrosius Loon op Zand

Het Sint Ambrosiusgilde uit Loon op Zand vierde op 29 september 2001 de statiedag die in het teken stond van het aanbieden van zilver. De op 22 november 1998 geïnstalleerde

pastoor en gildeheer R. Aarden bood tijdens de eucharistieviering zijn zilveren schild aan. Dit draagt hij met trots bij alle gelegenheden waarbij het gilde in de kerk aanwezig is. Het schild is gemaakt door Van den Berselaar uit Udenhout, naar een eigen ontwerp van mijnheer pastoor. Overigens waren beide Loonse gilden ook aanwezig toen pastoor Aarden op 23 juni 2001 officieel werd geïnstalleerd als pastoor van Loon op Zand en De Moer door bisschop Hurkmans van Den Bosch. Voor aanvang van de plechtigheid in de kerk werden de bisschop, de pastoor en zijn familie en het kerkbestuur door de gilden opgehaald bij het Witte Kasteel. Na afloop van de kerkelijke viering begaf het gilde zich naar het complex In de Bij'n Thuijnen voor de jaarvergadering. Direct in aansluiting daarop bood koning John van Gompel zijn fraaie koningsschild aan, gemaakt door G. Schouten uit Tilburg. Na een spannende strijd schoot John op kermiszaterdag 15 mei 1999 het laatste stuk van de vogel waardoor hij de vijftiendertigste koning werd. John is sinds 1985 lid en zeer actief binnen het gilde. Hij begeleidt vooral de vele jeugdleden bij het aanleren van het handboogschieten. Zelf is John ook een zeer goed schutter en is o.a. Nederlands gildkampioen handboog op wip.

Uitwisseling Kwartier van Oirschot en Maasland

Het Sint Jorisgilde uit Moergestel (kring Kwartier van Oirschot) en het Sint Hubertusgilde uit Drunen (kring Maasland) hebben op 13 oktober 2001 een uitwisseling gehad. Dit keer betrof het een tegenbezoek van Moergestel aan Drunen. Hubertus was al in april vorig jaar in Moergestel te gast. De gilden schieten met verschillende wapens. Hubertus met het geweer en Joris met de kruisboog (wip). Op deze manier voegt de uitwisseling ook een andere (schiet-)discipline toe. Het Drunense gilde kent ook regelmatige uitwisselingen met o.m. Elshout (OLV Schuts). Zo werken ze samen bij de organisatie van rik- en jokeravonden. De opbrengsten hiervan gaan naar Het Zorgkind en DVS.

Essche gilde bij inzegening Mariakapel

De benedenverdieping van de vijftiende eeuwse kerktoeren van Esch heeft eeuwenlang dienst gedaan als toegangsportaal van de er achter gelegen kerk. In 1927 werd aan de oude toren een nieuwe kerk gebouwd die een eigen ingang heeft. Vanaf dat moment had de toren een belangrijk deel van haar functie verloren en degradeerde tot opslagplaats van allerlei zaken die zo nu en dan in de kerk werden gebruikt. Voor velen in Esch was dit een doorn in het oog en daarom werd besloten een betere bestemming te zoeken voor dit rijksmonument.

In de zomermaanden van 2001 werd de opslagruimte op initiatief van het parochiebestuur, omgebouwd tot een stijlvolle Mariakapel. Tijdens de verbouwing van de toren werden een viertal oude grafzerken welke oorspronkelijk afkomstig zijn uit de in 1856 afgebroken Essche kerk en zich bevonden op het kerkhof van Heeswijk, teruggeplaatst in de vloer van de oude toren. Hoe deze grafzerken vermoedelijk in Heeswijk zijn beland werd reeds beschreven in De Gildetrom 1999 afl. 2. De eigenaar van de zerken, Stichting Kasteel Heeswijk, werd bereid gevonden de zerken in eeuwig bruikleen af te staan aan de parochie van Esch. Eén van deze zerken betrof het grafmonument van de in 1633 overleden pastoor Caspar van der Herstraten. Hij was pastoor in Esch van 1595 tot 1633. Van hem staat vast dat hij in 1610 keizer werd van het Sint Willebrordusgilde. Het gilde is nog in het bezit

Grafzerk van Caspar van der Herstraten in de Mariakapel te Esch

van een zilveren schild met daarop het wapen van de pastoor wat is doorsneden door een horizontale balk. Boven de balk staat een zespuntige ster en onder de balk drie kronen naast elkaar, met daaronder de tekst 'Anno 1610'. Op de achterzijde van het schild staat de tekst: 'Caspar van der Herstraten pastor tot Esch Keijser'. Over de betekenis van het wapenschild, wat ook op de grafzerk is afgebeeld, zijn de meningen verdeeld. Vanuit gildeoogpunt bezien zouden de drie kroontjes iets te maken moeten hebben met het keizerschap van de pastoor. Je bent immers pas keizer na driemaal koning te zijn geweest. Heemkundigen wijzen op de mogelijkheid dat de drie kroontjes een symbolische afspiegeling zijn van de Drie Koningen. Gezien de voor naam van de pastoor valt hier eveneens iets voor te zeggen. De juiste toedracht valt vermoedelijk niet meer te achterhalen.

Mgr. Hurkmans tijdens de inzegening van de kapel

Tijdens een plechtige eucharistieviering op zondag 14 oktober 2001, voorgedaan door de Bossche bisschop mgr. drs. A. Hurkmans, is de kapel ingezegend. Uiteraard was hierbij ook het gilde aanwezig. De bisschop en zijn concelebranten werden door het gilde aan de pastorie afgehaald en onder tromgeroef en bazuingeschal en met vliegende vendels naar het altaar begeleid. Na het evangelie begeleidden de hoofdmans en de koning de bisschop naar de kapel voor de plechtige inzegening. In verband met de beperkte

ruimte in de kapel was het gebeuren voor de overige kerkgangers te volgen op een groot videoscherm in de kerk.

Koningin voor Sint Hubertus Loon op Zand

Corrie Vermeer-Mathijssen is drie jaar koningin

Zaterdag 27 oktober 2001 was voor het Sint Hubertusgilde uit Loon op Zand een dubbele feestdag: statiedag en koningschieten. Heersend koning Ad Vermeer werd met echtgenote in een open koets afgehaald en door het voltallig gilde begeleid naar de kerk waar pastoor R. Aarden de H.Mis celebreerde. Tijdens de dienst werden de overleden leden van de laatste vijftienvintig jaar herdacht. In zijn preek ging Aarden in op de waarde van het gilde: vooral de broederschap met als voorbeeld Sint Hubertus. De koningsvogel

waarop later geschoten zou worden, stond als symbool voor het altaar. Na de eed van trouw aan het kerkelijk gezag trok de stoet naar het nieuwe gildeterrein aan de Klokkenlaan, waar een feestelijke maaltijd wachtte. Ad Vermeer bood vervolgens zijn koningsschild aan en toen kon de verschiëting om de nieuwe titel van eer beginnen.

Burgemeester J. Weijerink, de wethouders W. Ligtenberg en A. Moonen, erelid Leo Fens, alsmede vertegenwoordigers van de bevriende gilden (Hubertus, Berkel; Jan Baptist, Kaatsheuvel; Ambrosius, Loon op Zand) losten een serie ereschoten. Zesentwintig schutters, onder wie veel vrouwen, streden om de koningstitel. De prachtige, kleurrijke en door oud-koning Jos Bink gemaakte vogel had het zwaar te verduren. De vleugels waren voorzien van de letters W (wekker) en H (horloge). Zij vormden het eerste doelwit. Jo Snoeren en Johan Bruurmijn wonnen een horloge. Toos Coomans trof de wekker. Vervolgens ging de spannende wedstrijd liefst tot half zes verder. Corrie Vermeer-Mathijssen loste het konings-

schot. Zij is daardoor de dertigste koning van Sint Hubertus. Haar aansprektitel is 'koningin'. Hoe haar echtgenoot wordt aangesproken is nog niet bekend.

Kringmedaille in goud voor Marius Leermakers

Overdeken Marius Leermakers heeft grote verdiensten voor 'zijn' Sint Hubertusgilde in Loon op Zand. Dat is ook niet onopgemerkt gebleven bij de overheid van kring Maasland. Op de statiedag van 27 oktober vorig jaar is hij, bij gelegenheid van zijn 40-jarig lidmaatschap, door hoofdmans Jack Goudsmits van Maasland bekroond met de kringonderscheiding in goud. Het voltallige kringbestuur was hierbij aanwezig. Goudsmits stak op de zijn bekende wijze de loftrumpet over Leermakers. Van het Sint Hubertusgilde kreeg hij de zilveren reversspeld.

Marius Leermakers (m) is veertig lid van Sint Hubertus Loon op Zand

Sint Hubertus huldigt jubilarissen op statiedag

De statiedag van het Sint Hubertusgilde uit Drunen op 3 november 2001 is bijzonder geslaagd, hoewel het op sommige plaatsen erg vroeg was toen een speciale reveilleploeg aan het werk sloeg. Hubertus huldigde twee leden. Voor de laatste een keer ging jubilaris Ad Smits te paard als standaardruiter. Federatiecommissielid Gerard Moonen uit Elshout stelde zijn paard Puk, een Fries, uit de eigen stal ter beschikking. Dankzij het mooie weer zijn alle geplande activiteiten doorge-

Ad Smits

gaan. Na de gebruikelijke mis in de Lambertuskerk heeft het gilde genoten van een goed verzorgde koffietafel in Partycentrum Van Delft. Hier zijn de jubilarissen Jan v.d. Velden en Ad Smits gehuldigd (beide veertig jaar lid). Van hoofdmans Ton den Teuling kregen zij de bijpassende speld met robijn. Tevens werd hen een receptie op 10 november in het gildehuis in het vooruitzicht gesteld. Na de vendelgroet en een glaasje brandewijn bij de Hubertuskapel, is op de laatste schuttersdag gestreden om de Bertus van Oosterhout- en Hubertusbeker. De winnaars hiervan zijn resp. Erwin v.d. Wiel en Ton den Teuling. De einduitslagen van het reguliere schietseizoen zijn: opgelegd én vrije hand Henk v.d. Wiel, AJ-bokaal Mart Smits, koppel Gerard Klerks met Cor Rijpert, dames Ardrie den Teuling en jeugd Cees den Teuling (allen eerste).

Jan v.d. Velden

Nieuw leven voor feestdag Sint Hubertus in Berkel

Een lid van het Sint Hubertusgilde uit Berkel zag graag dat

de feestdag van de patroonheilige (3 november) nieuw leven werd ingeblazen. Aldus geschiedde. Op zondag 4 november 2001 ging het gilde in vol ornaat naar zorgcentrum Torentjes-hoef voor de H.Mis. Toen werden tevens de Hubertusbroodjes voor leden en bewoners van het centrum gewijd. Daarna trok men naar het gildeterrein waar de koffietafel wachtte. De Hubertusbroodjes smaakten heerlijk en na een gezellig samenzijn ging iedereen opgewekt huiswaarts.

Theo Swinkels wordt hoofdmans in Haaren

Donderdag 8 november 2001 is Theo Swinkels door negentien leden met algemene (schriftelijke) stemmen tot nieuwe hoofdmans gekozen van Sint Antonius en Sint Sebastiaan in Haaren. Hij is de opvolger van Antoon van de Wiel die deze functie twaalf jaar uitoefende. Swinkels kwam in 1974 bij het gilde. Sinds 1979 is hij bestuurslid. In 1995 werd hij staande deken. Deze functie is nu vacant. In het bestuur werd ook Antoon Oerlemans gekozen. Hij is lid sinds 1985.

Herman van Gaal voor vierde keer koning

Koning Herman van Gaal heeft o.a. koeien en meststieren. Dieren nemen een belangrijke plaats in zijn dagelijks leven in

In Heeswijk heeft het Sint Willebrordusgilde op zaterdag 10 november 2001 een nieuwe koning geschoten. Nadat wethouder P. Verkuijlen van de gemeente Bernheze het eerste rake schot loste, begonnen zeventien gildenbroeders na een loting aan de strijd. De vogel was dit maal gemaakt van een zachte houtsoort zodat de verwachting was dat het nogal even zou duren voordat de vogel naar beneden zou vallen. Het was Herman van Gaal die met het 566 schot de vogel naar beneden haalde. Het is bij het Sint Willebrordusgilde nog nooit

voorgekomen dat er zoveel schoten nodig waren om de vogel te doen vallen. Het vorige record stond op 563 schoten. Ondanks dat er veel schoten nodig waren verliep het schieten in een vlot tempo. De nieuwe koning (65), een geboren Heeswijkenaar, woont al vanaf zijn geboorte op het mooiste plekje van Heeswijk. Met een prachtig uitzicht op het kasteel geniet hij samen met zijn vrouw Mariet elke dag van deze unieke plek. Wilhelmus Henrikus Julianus van Gaal komt uit een gezin waar ze maar liefst achttien kinderen hadden. Toen Herman geboren werd konden zijn ouders geen namen meer bedenken. Toevallig werd hij geboren op de verjaardag van Koningin Wilhelmina waar hij dus ook zijn naam aan te danken heeft. Herman is al 41 jaren gelukkig getrouwd met Mariet en samen hebben ze inmiddels elf kleinkinderen waar ze samen veel plezier aan beleven. Herman gaat nog vaak bij zijn kinderen babysitten. Op en rond de boerderij worden ook nog zo'n veertig koeien en meststieren verzorgd. Zijn hobby's bestaan verder uit het verzorgen van herten, pauwen en twee paarden. Zit hij lekker lui in zijn stoel dan geniet hij van de actualiteitenprogramma's die hij graag op de televisie volgt. Zijn vrouw Mariet is in Nistelrode geboren en schildert graag in haar vrije tijd. Voorheen verzorgde zij mede met andere dames de gildekleding. Het was voor Herman de vierde keer dat hij zich tot koning schoot. In 1966, 1972 en 1980 was hij ook al koning waarbij hij op een gildedag bij het eigen gilde zich tot dagkoning schoot. Een mooie bijkomstigheid is dat zijn kleinzoon Thijs van Beekveld afgelopen jaar ook lid van het gilde is geworden zodat ze nu samen bij gilde-aangelegenheden aanwezig kunnen zijn.

Kringonderscheiding voor Ad Smits uit Drunen

Twee leden van het Sint Hubertusgilde uit Drunen, Jan v.d.

Velden en Ad Smits, kregen ter gelegenheid van hun veertigjarig jubileum op zaterdag 10 november 2001 in het clubgebouw een receptie aangeboden. Ondanks de koude was het gezellig druk in het gildehuis in de Drunense Duinen. Bevriende gilden brachten eer aan de jubilarissen, zodat het een kleurrijke bijeenkomst werd. Voor Ad Smits werd deze dag wel een heel bijzondere. Het was hem eerst nog niet opgevallen dat onder de aanwezigen ook de gehele overheid van kring Maasland present bleek. Vanwege zijn inzet als plaatselijk gildebestuurslid en zijn werkzaamheden voor de standaardrijders binnen de kring en de NBFS, werd hem de kringonderscheiding in goud toegekend. Zichtbaar blij verast was jubilaris Ad dat deze weinig voorkomende eer hem ten deel viel. Na het uitbrengen van de vendelgroet is de receptie nog even doorgegaan, waarna de dagelijkse gang van het leven weer inzette.

Maasland-er in goud voor Ad Smits (m), uitgereikt door kringhoofdman Jack Goudsmits

Schietcompetitie uitstekend bindmiddel in Udenhout

Het Udenhoutse Sint Antonius - Sint Sebastiaan heeft een druk jaar achter de rug. Veel activiteiten en een onderlinge schietcompetitie van negen wedstrijden met het geweer. De schietcompetitie is een uitstekend bindmiddel voor het schuttersgilde. In totaal schoten er dertig schutters mee opgelegd en vijftientwintig vrije hand. Zij schoten in drie verschillende klassen. Er werd geschoten om de eerste plaats, maar ook voor behoud in de eigen klasse. De strijd om promotieplaatsen en gevechten tegen degradatie waren net zo spannend als de strijd om de eerste plaats. In de A-klasse opgelegd waren na negen wedstrijden twee schutters gelijk geëindigd: Toon Weytmans en Harrie Moonen. Na enkele kampschoten was het Harrie Moonen die voor het eerst in zijn lange gildecarrière kampioen werd. Hij was dolgelukkig. In de B-klasse opgelegd was Marcel Manni winnaar. In de C-klasse Rudy van Liemde. Bij de vrije hand was ook een tweestrijd. Hier stredden in de A-klasse Toon Weytmans en Frans Vriens om de titel. Na diverse kampschoten was het voor het tweede jaar op rij dat Frans Vriens de felbegeerde titel won. In de B-klasse was Thom van de Voort de beste en in de C-klasse Fer Wijnmaalen. Bij de jeugdschutters was het Jos van Doren die de eerste plaats behaalde en hiermee een CD-bon wist te

Alle winnaars van de schietcompetitie 2001 in Udenhout

winnen. Alle winnaars kregen uit handen van competitieleider Johan Vriens op 17 november 2001 de mooie kleine beker uitgereikt en voor alle deelnemers was er een mooi vleespakket. Op de laatste schietdag werd ook geschoten om de Bart Rijkers-trofee. Deze beker, die al vanaf 1977 jaarlijks wordt vershoten, was nu een prooi voor Toon Weytmans. Deze beker wordt traditioneel uitgereikt door een van de kinderen van wijlen Bart Rijkers.

Rosmalense jubilaris is kei van een vendelier

Sint Catharina - Sint Joris uit Rosmalen vierde zaterdag 24 november 2001 de teerdag. Pastor J. Schepers was de voorganger in de H.Mis van 14.00 uur. Hem werd na afloop de vendelgroet aangeboden, alsmede aan de koning en gildejubilaris Marcel van Helvoirt. Hierna trok het gilde naar de gedachteniskapel waar oorlogslachtoffers en overleden gildebroeders permanent worden herdacht. In café De Beer volgde koffie met cake en werd zilveren gildebroeder Marcel gehuldigd. Hij is één van de betere vendeliers binnen de Federatie. Zo is hij in het bezit van achtenveertig zilveren schildjes. Vader Henk van Helvoirt, tevens hoofdmán, memoreerde in zijn huldigingstoespraak de toetreding van Marcel op 9-jarige leeftijd. In die 25 jaar is er veel veranderd binnen de gilden. De jubilaris kreeg een herinneringsschild in de vorm van een uitwaaiend vendel met inscriptie. Zijn vrouw werd verblijd met een bloemetje. 's Avonds volgde een geslaagde feestavond.

Cees van der Doelen landjonker Joris Geffen

Landjonker Van der Doelen neemt gelukwensen in ontvangst

Ging op 12 augustus 2001 bij het koningschieten van het Sint Jorisgilde uit Geffen de titel net aan zijn neus voorbij, ditmaal was Cees van der Doelen wel de gelukkige! Ofschoon geluk niet helemaal het juiste woord is, want bij de aan deze titel verbonden activiteit (jeu de boules) is er ook sprake van een zekere kunde. Nou en Cees die kon 't. In vier rondes waarbij het lot bepaalde wie-met-wie en wie-tegen-wie moesten spelen, was hij de beste en ontroonde Wim van Ravenstein, die zijn zilveren landjonker-ketting met enige tegenzin

afstond en bij Van der Doelen om de schouders hing. Trots als een pauw schreed hij daarna rond en nam de vele felicitaties in ontvangst. Probleem voor het gilde is dat zij nu op zoek moet naar een andere zilverdrager, want Cees was sedert 12 augustus vorig jaar de officiële zilverdrager. Henk Sleutjes werd tweede en Huub Lamers derde, met resp. de titels boer en pachter. Met één punt verschil was er bijna ook een boerin (Ine van Zandvoort) en het scheelde niet veel of koning Gerard Gerrits had ook deze titel voor zich opgeëist. In zijn slotwoord dankte oud-deken Huub Lamers de leden van JBG voor het verzorgen en deskundig leiden van de wedstrijden.

24 Vorstenbosch massaal opgenomen in 'Nobele Orde'

Afgevaardigden van gilden en schutterijen uit Europa waren op 24 november 2001 te gast in het Kolveniershuis te Antwerpen. Op het jaarlijkse investituur van de Nobele Orde van de Papegay worden personen die zich hebben ingezet voor het gildewezen beloond met een onderscheiding. Als afsluiting van het feestjaar was het gilde Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch met een volle bus naar België afgereisd, want zeven gildebroeders (allen langer dan 25 jaar lid) kregen voor hun vele verdiensten een onderscheiding en werden opgenomen in de Orde.

Een gouden medaille voor: deken-schrijver Jan van den Broek, deken-rentmeester Antoon van Roosmalen, erelid

Bert Hoefs en archivaris Jo van de Berg. De zilveren medaille kregen erelid Gerrit Somers, deken-wapenmeester Bert van de Wetering en vaandrig Adriaan van der Heijden. Naast de medaille kreeg ieder nog een prachtige gekalligrafeerde oorkonde. Na afloop van de plechtigheid volgde de erewijn en een vendelhulde met talloze felicitaties. Op de terugweg werd bij wegrestartant De Engel aangelegd voor een gezamenlijk diner. 's Morgens bij aankomst in Antwerpen werd op twee pleinen een vendeldemonstratie gegeven. De tamboers brachten de stokkenmars ten gehore.

Gedecoreerd in de Nobele Orde: Antoon van Roosmalen, Gerrit Somers, Jan van den Broek, Bert Hoefs, Bert van de Wetering, Adriaan van der Heijden, Jo van de Berg (v.l.n.r.)

Lintjes 'Nobele Orde' regenen in Nistelrode

Vier leden van Sint Antonius Abt - Sint Catharina uit Nistelrode zijn op zaterdag 24 november 2001 eveneens opgenomen in de Nobele Orde van de Papegay. Daarnaast is hoofdmán Ton Vorstenbosch bevorderd van Officier tot Commandeur. Cees Becht, medeoprichter van het tien jaar geleden heringerichte gilde, kreeg de versierselen in brons. Vaandrig Adriaan van Wanrooij en bestuurslid, tevens wapenmeester, Adriaan van der Laar werden bedeeid met een zilveren medaille. Deken-rentmeester Jan Kerkhof ontving een gouden medaille.

De vijf gedecoreerden. Uiterst links hoofdmán en voortaan Commandeur Ton Vorstenbosch

'Nobele' lintjes druppelen bij Sebastiaan Oss

Leden van het enkele jaren geleden heringerichte Sint Sebastiaangilde uit Oss hebben op zaterdag 24 november 2001 in Antwerpen ook in de lintjesregen van de Nobele Orde van de Papegay gestaan. Hoofdmán Paul van Mook kreeg een gouden medaille. Gildebroeder F.G.M. van Roessel een zilveren.

Gerard van Schijndel hoofdmán in Maren-Kessel

Gerard van Schijndel is op 1 december 2001 aangetreden als nieuwe hoofdmán van het Sint Lambertusgilde in Maren-Kessel. Sinds 1 november vorig jaar vervult A.R.M. (Tonnie) Brands de functie van deken-schrijver. Zijn adres: Dr. Willemstraat 21, 5398 HH Maren-Kessel. Tel. 0412-479425; e-mail: tonniebrands@hetnet.nl.

Charles Baijens is ere staande deken in Vught

Tijdens de jaarlijkse teerdag van het Vughtse Sint Catharina-gilde op zaterdag 1 december vorig jaar is de afgetreden staande deken Charles Baijens benoemd tot ere staande deken vanwege zijn verdiensten. Een verslechterende gezondheid deed hem besluiten deze functie, die eigenlijk voor het leven geldt, terug te geven. Hoofdman Bert Kluytmans roemde de inzet van deze gildebroeder, die op de teerdag helaas verstek moest laten gaan. Baijens is 46 jaar lid, waarvan 23 jaar als bijzonder ijverig secretaris en zestien jaar als penningmeester.

Ad van de Sande staande deken Sint Catharina

Ad van der Sande: staande deken voor het leven

Ad van de Sande is gekozen tot staande deken van het Sint Catharinagilde te Vught. Op de ledenvergadering werd nog op de ouderwetse manier gestemd met witte en bruine bonen. Met algemene stemmen is Van de Sande gekozen en is als zodanig geïnstalleerd op de teerdag van 1 december 2001.

Hem is toen het bijbehorende dekenschild omgehangen en de dekenstok aangeboden. Ad treedt nu toe tot het bestuur. In dit college zijn tevens voor vier jaar benoemd Leo van Kuijk en Jan Verhulst. Twee jaar als jonge

deken en twee jaar als oude deken.

Robert Kluytmans wordt Gildebroeder-van-het-Jaar

Mevr. Houben feliciteert Gildebroeder-van-het-Jaar Robert Kluytmans

Tamboer Robert Kluytmans van Sint Catharina uit Vught is op de teerdag van 1 december 2001 door beschermvrouw mevrouw Monique Houben - van Lanschot onderscheiden als Gildebroeder-van-het Jaar 2001 voor zijn werkzaamheden.

Robert verzorgt de website en draagt de zorg over de tamboers. Van mevrouw Houben kreeg hij een zilveren insigne. Tijdens het traditionele gildebal is een loterij gehouden ten bate van een aidsproject in Kenia waar de dochter van de beschermvrouw als vrijwilliger werkzaam is. Zij

werkt aan een voedingsproject voor kinderen die besmet zijn met het HIV-virus. Deze loterij heeft maar liefst duizend gulden opgebracht.

Oude vaandels en standaard grondig gerestaureerd

Het door het Tilburgse Textielmuseum fraai gerestaureerde vaandel

In het archief van het gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan uit Udenhout lag al jaren een aantal oude vaandels en standaards. Zo was er een vaandel uit ongeveer 1900. Verder een standaardwimpel waarvan de ouderdom onduidelijk was. Het gilde wist dat het een medaillon bevatte dat in 1946 door de heer Ernest Grips uit Vught is gerestaureerd. Verder bleek ook het oorspronkelijk medaillon uit voornoemde standaard aanwezig, waarop naast de afbeelding van Sint Antonius en Sint

Sebastiaan een jaartal staat, namelijk 1736. Het bestuur was van mening dat deze drie stukken niet in het archief moesten blijven maar na grondige restauratie zichtbaar en permanent in een openbare gelegenheid tentoongesteld moesten worden. Het Textielmuseum in Tilburg maakte een offerte voor de restauratie. De kosten waren dermate hoog dat eerst sponsors gezocht moesten worden om het een en ander te kunnen laten repareren. Met financiële ondersteuning van de Van Gorp Stichting, de familie Rijkers en vele anonieme donateurs kon de herstelopdracht aan het museum worden gegeven. Tijdens de restauratie bleek onder het medaillon van het vaandel uit 1900 een ouder exemplaar te zitten. In 1949 was daar door de al eerdergenoemde Ernest Grips gewoon een ander doek overheen geschilderd. Na onderling overleg werd besloten dit te verwijderen en het oorspronkelijk medaillon uit 1900 te restaureren. Nu de restauratie is voltooid, worden de kostbaarheden uit het verleden ingelijst en wordt een geschikte locatie voor alle drie de stukken gezocht. Het gilde denkt hierbij uiteraard aan de parochiekerk en het voormalige gemeentehuis van Udenhout. Door deze acties hoopt het Udenhoutse gilde dat deze drie belangrijke gilde-attributen voor het nageslacht bewaard zullen blijven.

Medaillon standaardwimpel in alle glorie hersteld

Bij een slechte restauratie in 1946 is dit oorspronkelijk medaillon uit 1736 overgeschilderd

Sint Barbara Dinther installeert acht nieuwe leden

In de Sint Servatiuskerk te Dinther zijn zondag 9 december 2001 acht 8 aspirant gildebroeders geïnstalleerd tot gildebroeder. Om 11.15 uur werden de gildeheren vicaris W. van Meijgaarden sss, pastor J. Jansen o.praem en schutsbroeder A. Schoonen o.praem afgehaald op de pastorie voor de plechtige gildemis ter ere van patroonheilige Barbara en tot intentie van onze overleden gildebroeders en allen die met het gilde verbonden zijn. De H. Mis werd opgeluisterd door het gildekoor dat op deze dag haar tienjarig bestaan vierde. Dit jaar werden acht aspiranten, Hennie van Hooft, Rien Verkuiljen, Ton Pouwels, Han Dangé, Nico Pijnenburg, Ad Verhagen, Maarten Heijmeriks en Jacques van der Meijden geïnstalleerd tot gildebroeder. Dit is een groot aantal wat

De acht leggen in de Sint Servatiuskerk de eed van trouw af op het vaandel

aangeeft dat de broederschap in de Dintherse gemeenschap groot is en dat het gilde een gewaardeerde vereniging is. Tijdens de mis werd een koningsschild uitgereikt aan jeugdkoning Jan van den Elzen. Hij werd in september de eerste jeugdkoning. Het schild werd geschonken door schutsvrouw Ingrid Verhoeven-van Lankveld en Ferdy Verhoeven. Hierna was er een receptie voor familieleden en genodigden van de geïnstalleerde gildebroeders in het Cultureel Centrum. Hier werden de worstebroodjes traditioneel aangeboden door Eugène van Bouwdijk Bastiaanse sr.

Esch, Haaren en Helvoirt bij installatie burgemeester

De gemeente Haaren, waarvan Esch samen met Haaren, Helvoirt en Biezenmortel deel uit maakt, begroette op zaterdag 15 december 2001 haar vierde burgemeester binnen een jaar. Nadat burgemeester Hans Haas in februari 2001 was benoemd tot burgemeester van de gemeente Valkenswaard, waren nog twee waarnemend burgemeesters nodig alvorens Frans Ronnes op 15 december werd benoemd tot nieuwe burgemeester. Aan de zes gilden die de gemeente Haaren telt viel de eer te beurt om als eerste officieel kennis te maken met de nieuwe eerste burger. Tijdens een gezamenlijk optreden van de gilden Sint Joris, Sint Antonius - Sint Sebastiaan, Sint Catharina en Barbara uit Haaren, Sint Joris, en Sint Catharina en Barbara uit Helvoirt en Sint Willebrordus Esch, werden de nieuwe burgemeester en zijn echtgenote en het voltallige college van B en W afgehaald bij gemeenschapshuis Den Domp en naar het gemeentehuis begeleid. Op het plein voor het gemeentehuis werd door drie vendeliers uit Helvoirt en een uit Haaren een vendelgroet gebracht. Daarna werd door Leo Konings, de vaandrig van het Essche gilde, de eed van trouw afgelegd aan de nieuwe burgemeester, daarbij begeleid door de klanken van vier Essche bazuinblazers. In zijn dankwoord zei Ronnes, die vanuit zijn vorige functie als wethouder van de gemeente Bernheze reeds bekend was met de gebruiken van de gilden, het een grote eer te vinden om op deze wijze door de gilden te worden verwelkomd. Langs een door de gildebroeders gevormde erehaag kon de burgemeester het gemeentehuis betreden voor zijn eerste raadsvergadering. De gilden trokken daarna op naar gemeenschapshuis Den Domp om met een afzakkertje, dat werd bekostigd uit de gemeentekas, dit gezamenlijk optreden af te sluiten.

Vaandrig Leo Konings legt de eed van trouw af aan de nieuwe burgemeester Frans Ronnes

Vrouwen welkom bij Joris en Catharina Gemonde

Het gilde Sint Joris en Sint Catharina telt sinds begin 2002 een zestal actieve vrouwelijke leden. Het gilde had al jaren een vrouwelijk lid namelijk de jonge dame die de patroonheilige Sinte Catharina uitbeeldt, maar nu mogen vrouwen als volwaardig gildebroeder aan het gilde deelnemen. De opvolging van het gildelidmaatschap gaat nu niet alleen over van vader op zoon maar van ouder op kind. In de charte van het gilde uit 1614, uitgegeven door de Heer van Herlaer, worden ook gildezusters genoemd, dus eigenlijk neemt het gilde een van de oude artikelen wederom in gebruik. Met de komst van

de nieuwe gildezusters heeft het gilde laten zien dat de eeuwenoude waarden en gebruiken van de gilden ook passen in de moderne tijd en broederschap ook geldt voor gildezusters.

Zilveren koningskruis voor jeugdkoning

Het Sint Hubertusgilde uit Drunen heeft op de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie van 6 januari 2002 de jeugdkoning voorzien van een zilveren koningskruis. Met deze wisselprijs wil het gilde tijdens uitreden naar buiten beter kenbaar maken welke jeugdige gildebroeder deze eer heeft behaald. Al veel jaren is gebruikelijk dat tijdens het koningschieten de jeugd eenzelfde evenement houdt. Echter door het jaar is niet duidelijk wie de eer toekomt. Door dit wisselschild is een einde gekomen aan dit vraagstuk.

Sint Joris Udenhout huldigt Toon Vromans

Het gilde Sint Joris uit Udenhout heeft op zaterdag 12 januari 2002 Toon Vromans gehuldigd met zijn 40 jaar lidmaatschap. Toon trad in 1962 tot het gilde toe. Dit was niet ongebruikelijk voor de familie want zijn vader Bart en broer Piet waren hem al voorgedaan. Voor Toon hoeft het allemaal niet zo snel, hij kijkt graag de kat uit de boom, zo ook voor het gildelidmaatschap. Zijn vader Bart zei tegen hem: „Wordt het niet eens tijd om lid te worden?” Toon is een goede schutter en dat heeft hij bewezen door in 1988 Nederlands Kampioen te worden. Dat hij nog steeds een goede schutter is bewees hij afgelopen jaar door kampioen in de A-klasse te worden. Naast schutter is Toon ook vendelier, maar dat is door fysieke omstandigheden de laatste jaren wat minder geworden. Om de familietradities voort te zetten heeft hij zijn twee zoons Bart en Marco ook bij het gilde gebracht. Deze zijn volwaardig lid en als tamboers en schutters onmisbaar.

Jubilaris Toon Vromans (l) en zijn broer Piet

Erezilver en goud voor Oisterwijkse vaandrig

Het is bij het Oisterwijkse Sint Sebastiaangilde nog steeds een goed gebruik dat de statiedag wordt aangekondigd tijdens een rondgang door het dorpscentrum. Drie tamboers, zeven vendeliers en de vaandrig proclameerden op vrijdagavond de teerdag van zaterdag 12 januari 2002. Na een eucharistieviering in de plaatselijke Joanneskerk, de kerk waar het gilde thuis is, werd de feestdag voortgezet in 't Oude Nest. Tijdens de H. Mis ging de enthousiaste kapelaan Loodts in op de betekenis van de gilden. „Ik kom uit België, ben toch niet dom, maar heb het afgelopen jaar veel geleerd over de gilden”, was een van de ongedwongen zinnen onder de kerkdienst. Het ochtendgedeelte van de statiedag stond in het teken van twee jubilarissen. Jan Massuger (58) vierde dat hij veertig jaar bij het gilde was. Hij was tamboer, schoot zich in het magische jaar 2000 voor drie jaar tot gildekoning en is nu al weer een jaar waarnemend hoofdmann. „Het kan snel gaan”, bevestigde burgemeester en ere-hoofdmann Y. Kortmann tijdens het uitreiken van het zilveren schildje namens het gilde. Massuger is een makkelijke gildebroeder. Vergaderingen bezoekt hij zelden: „Omdat

De aangenaam verraste Jan Goudsmits met de hoofdmann van de gildenkring (en zoon) Jack Goudsmits

ik het altijd eens ben met de beslissingen”, zo stelt hij. Jan Goudsmits was ook veertig jaar lid van het gilde Sint Sebastiaan in Oisterwijk. Hij is op de Statiedag van het gilde uitgebreid gehuldigd. In die veertig jaar heeft hij zich binnen het Oisterwijkse gilde zeer verdienstelijk gemaakt. In 1961 meldde Goudsmits (71) zich uiteindelijk bij het gilde. Op dringend verzoek van de toenmalige hoofdman, zijn schoonvader Jacq. Massuger, werd hij vaandrig. Zijn functie als vaandrig betekende automatisch een bestuursfunctie. Nog steeds is de jubilaris de vaandeldrager van het gilde en dus ook al veertig jaar lang bestuurder. Zijn kwaliteiten werden al spoedig door de schutterij onderkend. Zeer snel werd hij ingeschakeld bij de organisatie van verschillende evenementen zoals het koningschieten en de gildefeesten. Zo vervaardigt hij al sinds zijn aantreden in het gilde de houten koningsvogel voor de driejaarlijkse strijd voor de titel. Ook zijn bouwkundige- en andere technische talenten heeft hij ingezet voor het wel en wee van de gildeleden. Diverse gilden uit de omgeving heeft hij met raad en daad terzijde gestaan. In een continue proces is hij bezig met aanpassingen op en aan het gildeterrein. Op die wijze kunnen de handboogschutters van het gilde op een ontspannen manier hun geliefde sport beoefenen. Goudsmits zelf is een trouwe schutter en is praktisch altijd onder de wip en op de baan van het Oisterwijkse gilde in het Lindepark te vinden. Met het gilde heeft hij tientallen manifestaties in binnen- en buitenland bezocht. Als vaandrig heeft hij daarbij vele bijzondere momenten beleefd. Namens het gilde heeft hij over de hoofden gezwaaid van burgemeesters, pastoors, Commissarissen van de Koningin en bisschoppen. Twee keer is de paus over 'zijn' gildevaandel geschreden waarvan een keer zelfs in de Sint Pieter in Rome. Ook voor onze vorstinnen heeft hij verschillende keren het vaandel gespreid. Op bestuurlijk gebied heeft Goudsmits zich ook verdienstelijk gemaakt als penningmeester. Een taak die hij vanaf 1979 op zich heeft genomen. Inmiddels heeft hij de groep donateurs van het gilde op geheel eigen wijze uitgebreid. Tijdens de statiedag werd de jubilaris dan ook uitgebreid in de bloemetjes gezet. Gildekoning en waarnemend hoofdman van Sint Sebastiaan, Jan Massuger, spelde hem namens het gilde een zilveren schildje op. Massuger vroeg zich hardop af waarom Goudsmits niet eerder lid is geworden. „Het hadden vandaag eigenlijk vijftig jaren moeten zijn”, merkte hij op naar zijn zwager. Als hoofdman van kring Maasland kon Jack Goudsmits, zoon van de jubilerende gildebroeder, hem een gouden kringonderscheiding uitreiken. „Als dank voor zijn jarenlange niet aflatende inzet en dienstbaarheid. Zowel in het eigen gilde als daar buiten”. Zijn enorme ijver en enthousiasme is voor het gemeentebestuur van Oisterwijk aanleiding geweest Jan Goudsmits te onderscheiden met de Erespeld in zilver van de Gemeente Oisterwijk. Burgemeester Yvo Kortmann roemde de bijna dagelijkse inspanningen van Goudsmits. „Hij heeft mede het gezicht bepaald van het gilde”, zo stelde de burgemeester en betitelde hem als een soort 'vader van de gilde'.

Pater maakt speciaal misboekje voor statiedag

De statiedag van het Sint Hubertusgilde uit Berkel is altijd vastgesteld op de zaterdag na het feest van Driekoningen. Dit jaar was dat 12 januari. Hieraan voorafgaand vond op woensdag 9 januari de zgn. spekkeverkoop plaats. Van twee aangekochte varkens werden 'niet-buikbare' onderdelen verkocht aan de leden. Vrijdagavond 11 januari gingen tamboers met vendeliers en bazuinblazer rond om de statiedag bij proclamatie af te kondigen. Op de statiedag ging een bevriende pater, M. Verbaarschot uit Breda, voor in de mis. Hij maakte een speciaal misboekje geheel in de geest van Sint Hubertus. Met gezellige kaartspelletjes, een diner met levende muziek werd de dag besloten. Hierbij was ook de bevriende schietvereniging Prins Hendrik uit Amersfoort aanwezig.

Gildeheer Marien Mesch wordt mega-pastoor in Vught

Gildeheer Marien Mesch (48) van het Vughtse gilde Sint

Barbara - Sint Sebastiaan is op zondag 27 januari 2002 door dit gilde en het zuster-gilde Sint Catharina ingehaald in zijn nieuwe parochie Vught-Zuid. Thans heeft Mesch de bestuursverantwoording over zowel de parochies Vught-Noord als Vught-Zuid met de Heilig Hartkerk, Sint Petruskerk, Sint Lambertuskerk in kerkdorp Cromvoirt en de Paulus- en Sint Jankerk. De gildeheer, een functie die voortkomt uit zijn herderschap over de voormalige Sint Petrusparochie, is dus min of meer mega-pastoor geworden.

Nieuw vaandel voor Joris en Catharina Gemonde

Het gilde Sint Joris en Sint Catharina viert dit jaar haar 500-jarig bestaan. Ter gelegenheid van dit feest heeft het gilde een nieuw vaandel laten maken. Op 3 februari is dit vaandel tijdens de hoogmis door gildeheer pastoor Peter Luyckx ingezegend. Na de inzegening van het vaandel trok het gilde naar het gildehuis De Schuif waar ter gelegenheid van de open dag van het gilde een grote tentoonstelling was ingericht. Het nieuwe vaandel is vervaardigd door mevrouw Willigers na een ontwerp van de heer Van de Sangen, die ook de nieuwe vaandelknop heeft gemaakt. Het nieuwe pronkjuweel was één van de trekpleisters van de open dag. De vele bezoekers konden kennis maken met de gildebroeders en -zusters en kijken naar de oude foto's, films en diverse gilde-attributen, vooral het oude zilver trok veel bekijks. Sommige aanwezigen vonden op deze dag enkele schildjes van hun voorouders welke al bijna drie eeuwen door het gilde zijn bewaard. De open dag was de start van een feestelijk jaar dat zijn hoogtepunt zal beleven tijdens de kringdag van Maasland op zondag 2 juni.

Het nieuwe vaandel van Sint Joris en Sint Catharina wordt nu al als een echt pronkstuk beschouwd

Rikavonden gilden uit Drunen en Elshout

Voor de 33e maal organiseerden de gilden Sint Hubertus en Onze Lieve Vrouw Schuts drietal rik- en jokeravonden op 15 december, 20 januari en 9 februari. De opbrengsten van deze avonden worden overgedragen aan VTC het Zorgenkind en DVS uit Drunen. Met dank aan de Elshoutse en Drunense middenstand voor de door hen geschonken prijzen.

Land van Cuijk

Sint Dionysius Heijen

Ter gelegenheid van haar 80-jarige heropleving organiseert het gilde grote gildefeesten onder het motto: 'Slaande trom en vliegend vaandel voor meer vriendschap' onder auspiciën van de kring Land van Cuijk. Deze feesten worden gehouden

Het jubilerend Sint Dionysiusgilde van Heijen

van 24 mei tot en met 26 mei a. s. rond kasteel Huis Heijen. Vele maanden van voorbereiding gingen hieraan vooraf. Tevens presenteert het gilde dan haar nieuwe kostuums. Daarvoor wordt een grote loterij gehouden. Op 25 mei wordt het nieuwe koningspaar officieel geïnstalleerd, gevolgd door de konings- en jubelreceptie. Tijdens deze receptie worden Piet Gerrits, Cor Gerrits, Piet Vinck, Piet Rutten, Antoon Vinck en Jan Hermesen gehuldigd in verband met hun 50-jarig gildebroederschap. Drumband en fanfare geven aansluitend een groot jubelconcert. De avond wordt afgesloten met een dansorkest. Zondag wordt de kringgildendag in Heijen gehouden, waarmee het weekend wordt afgesloten.

Jaarvergadering Sint Jacobusgilde Zeeland 2001

Tijdens de jaarvergadering van het Sint Jacobusgilde op 12 maart 2001 nam tweede wasmeester/penningmeester Harrie van Deijne na 17 jaar afscheid. Zijn laatste financiële verslagen werden voorgelezen en in orde bevonden. Zijn taak werd overgenomen door Mies van der Wijst. Een tweede bijzonder punt was het aftreden van Adriaan van der Coer als staande deken/voorzitter. Vanaf de heropleving in 1972 bekleedde hij deze functie en hij vond dat die nu aan iemand anders moest worden overgedragen. In zijn plaats werd Cor van Loy gekozen. De installatie van beiden werd voorafgegaan door een H.Mis. Daarna trok men naar het gildehuis, waar Albert de Groot de regie van de avond op zich nam. Adriaan van der Coer kreeg de versierselen van eerste hoofdman omgehangen door gildepriester pastoor van Doorn en koning Jan van Schaijk. In deze nieuwe hoedanigheid kreeg hij direct zijn eerste opdracht te vervullen: het installeren van de nieuwe staande deken: Cor van Loy. Nog meer zaken werden deze avond afgehandeld. Harrie van Deijne kreeg de Sint Jacobus-oorkonde overhandigd. Deze werd eveneens uitgereikt aan Henk Bongers, die al 30 jaar onafgebroken actief is als vendelier. Tenslotte werden ook beschermvrouw en -heer Marie en Jan van Dongen gehuldigd voor hun vele werk voor het gilde. Daarna begon de receptie. De drie laatste gildeheren waren ook aanwezig: pastoor Küppers, pastoor van Osch en natuurlijk pastoor van Doorn, vergezeld door het parochiebestuur. Burgemeester Kooijmans vertegenwoordigde de wereldlijke overheid. Verder waren er de gilden uit de Kring Land van Cuijk, die betrokken waren geweest bij de heropleving van het St. Jacobusgilde. En natuurlijk alle eigen mensen die met het gilde verbonden zijn en de muziekgroep. Voor het eerst sinds lange tijd traden de bazuinblazers weer op.

De installatie van hoofdman Adriaan van der Coer door koning Jan van Schaijk

De installatie van de nieuwe staande deken Cor van Loy door hoofdman Adriaan van der Coer

Koningschieten 2001 op Tweede Pinksterdag

Vanaf 07.00 uur blies de muziekgroep op verschillende plaatsen in Zeeland reveille. Daarna werd het koningspaar Jan en Anneke van Schaijk-Koppelaars opgehaald, want voor de H. Mis moesten foto's worden gemaakt voor de aanvulling van het boek 'De Gouden Guld'. Tijdens de H. Mis werden drie

nieuwe leden geïnstalleerd, te weten Riek Nooijen-Welte, Jan Jagers en Gerrit Verstraten. In het gildehuis werd de loterij voor de schietvolgorde verricht en om 13.30 trok men naar het schutveld. Met het 304e schot werd Leo Rijkers voor de tweede maal (eerste keer in 1978) koning en zijn vrouw Corrie Rijkers-van den Elzen voor de tweede keer koningin. Voorafgaande aan de installatie werd met dank afscheid genomen van het vorige koningspaar Jan en Anneke van Schaijk. Zij schonken een prachtig koningschild waarin de laatste gulden is verwerkt. Het laatste koningspaar dat volledig met deze munt te maken heeft gehad. Leo Rijkers is al jaren actief als vendelier, zo vendelde hij in Santiago de Compostella en in Lourdes. Bij de gildezusters schoot Josien van Loy zich tot prinses en bij de gildevrouwen mocht Corrie Rijkers zich ook nog barones noemen. Na de koffietafel werd een plechtig danklof gecelebreerd, waarna op het gemeentehuis de erewijn werd geschonken. De tijd vloog om en men trok naar het gildehuis waar, na de prijsuitreiking, de dag werd afgesloten met een gezellig samenzijn.

Koningspaar Leo en Corrie Rijkers-van den Elzen

Presentatie op het landjuweel

Op 17 juni was het gilde present in Helmond en bofte in zoverre dat ze tijdens de optocht geen druppel regen gehad hadden. Het gilde was, evenals dat van Overloon, aangezocht om daar de kring te vertegenwoordigen op de tentoonstelling. Er was door de genodigde gilden veel zorg aan besteed en dan is het bedroevend dat zoveel tijd en werk was verzet voor slechts 20 bezoekers. Nergens waren verwijzingsborden te vinden.

Tentoonstelling op Landjuweel Helmond door o.a. Sint Jacobusgilde namens Kring Land van Cuijk

Sint Jacobusavond

De eigenlijke feestdag valt op 25 juli en is in Santiago een grote feestdag. Het gilde viert die dag op de dichtstbijliggende zondag, in 2001 op 22 juli. Begonnen werd met een plechtige gildemis. Daarna werd, dit jaar voor de eerste keer, een bezoek gebracht aan verzorgingshuis Compostella, dat sinds een jaar een nieuwe vorm heeft. Ze werden onthaald op koffie en merkten dat de bewoners erg blij waren. Buiten hing een van de vendels aan de vlaggemast wat aangaf dat de bewoners en het gilde in feeststemming waren. Een nieuwe waardevolle tak aan de gildeboom. Na de middag werden onderlinge schietwedstrijden gehouden, waarna werd afgesloten met een barbecue.

Sprookjesdag Watersteeg Uden

Dinsdag 9 oktober 2001 stond verpleeghuis De Watersteeg in Uden in het teken van sprookjes en ridders. Het Sint Jacobusgilde was uitgenodigd om een vertegenwoordiging te stu-

ren om het geheel een wat 'middeleeuws' tintje te geven. Met een officiële afvaardiging. En officieel betekent voor het Sint Jacobusgilde met koningspaar, hoofdvaandel en trom. Het personeel van de Watersteeg was gehuld in aangepaste kledij. De verteller, de pastor van het huis, vertelde de bewoners dat hij vanaf de Valkhof in Nijmegen, door Zeeland naar Uden was gereisd en in Zeeland het Sint Jacobusgilde was tegengekomen. Na deze aankondiging trok het gilde de zaal in. Voor het koningspaar waren echte tronen klaargezet. De verteller las een heel mooi sprookje en een kort verhaaltje voor en daarna was het gilde aan de beurt. Koning, tevens vendelier, Leo Rijkers, zette de kroon af, gaf het koningszilver zolang aan koningin Corrie en nam het vendel ter hand. Hij bracht de bewoners een vendelgroet en zowel de bewoners als het personeel vonden dat indrukwekkend. Voor de koningin was er een bloemetje als dank en er werd direct gevraagd om nog eens terug te komen, want men vond het prachtig. Onder tromgeroffel trok het gilde weer uit de zaal.

Presentatie in verpleeghuis De Watersteeg in Uden

Oliebollen bakken

De laatste drie dagen van het jaar stonden in het teken van het oliebolle bakken. De actie was op touw gezet om de clubkas vast een beetje te spekken. De benodigde vergunningen om een gildehuis te bouwen op het schietterrein aan de Brand zijn aangevraagd.

Een flinke hoeveelheid materialen is al in bezit. Het was de eerste keer dat deze actie was opgezet. De belangstelling voor de oliebolle was boven verwachting groot. Er is wel veel van geleerd. De oliebolle bleken van goede kwaliteit te zijn, volgend jaar zal ook de capaciteit flink opgeschroefd worden. Dan hoeven de mensen tenminste niet zo lang meer te wachten.

De oliebollekraam van het Sint Jacobusgilde

Mis met gilde-eer

Op zondag 13 januari was het Sint Jacobusgilde al weer paraat om de H. Mis van 09.30 uur op te luisteren. Toen werd namelijk pastoor Bougie als mede pastoor in onze parochie geïnstalleerd. Aan het einde van de viering werd pastoor Bougie door onze vaandrig driemaal links en driemaal rechts overvendeld.

Pastor Bougie wordt overvendeld door vaandrig Harrie van Deijne

Nieuwjaarsreceptie

Op 6 januari hield het Sint Jacobusgilde haar traditiegetrouwe nieuwjaars receptie en huldigde ook een jubilaris: Cees van Hal. Hij mocht de zilveren schelp en de oorkonde ontvangen. Cees is al 25 jaar actief binnen het Sint Jacobusgilde en daarvan vele jaren lang als standaardruiter. Cees (en eigenlijk het hele gilde) zou graag zien dat we weer een standaardruiter krijgen. Dat is echt een grote wens van hem. Na de huldiging werd er onder het genot van heerlijke oliebolle (niet weer oliebolle!!) nog geruime tijd gezellig nagekeuvel.

Zilveren jubilaris Cees van Hal

Baronie en Markiezaat

Nieuwe koning bij het Sint Ambrosiusgilde in Gilze

Op zaterdag 13 oktober j.l. - de zaterdag na de Gilse kermis - vond bij het Sint Ambrosiusgilde het koningschieten plaats. Kort na 9 uur was in heel Gilze tromgeroffel te horen omdat op deze wijze overal in Gilze de gildebroeders aan huis werden opgehaald. Na samenkomst bij Den Heuvel vertrok het voltallige gilde in vol ornaat naar de oud-koning Cees van Hoek die voor zijn huis een vendelhulde te beurt viel. Vervolgens werden de vertegenwoordigers van het kerkelijk en wereldlijk gezag

Gerard Aarts

opgehaald. Aangekomen bij de hulpsecretarie werd allereerst de kampioen bekendgemaakt van de wipverschieting 2000. Deze titel mag Wim Teeuwen voeren die als bewijs daarvan op zijn uniform een schildje mag dragen en aan zijn boog een paars trosje. Nadat Cees van Hoek een prachtig koningsschild had geschonken en er de nodige uitleg was gegeven over het koningschieten werd door pastoor en burgemeester een houten vogel op de boom geplaatst. Om de boom te vrijen losten pastoor Krabbenborg en burgemeester Roep daarna de eerste schoten. Aansluitend werd geloot en was het de beurt aan 15 gildebroeders die om 12.40 uur aan de spannende strijd om de koningstitel begonnen. Het loten gebeurt na elke ronde opnieuw: de volgorde van schieten wordt dus beslist door het lot. Dit betekent in feite dat niet per se de beste schutter koning wordt. Rond half vier steeg de span-

ning ten top: de laatste resten van de vogel wankelden en intussen deden nog 12 gildebroeders mee aan de strijd. Met een voltreffer wist Gerard Aarts uiteindelijk om precies 15.38 uur het laatste stuk van de vogel naar beneden te halen. Sinds de heroprichting van het gilde in 1989 werd hij hiermee de 11e koning. Hijzelf was reeds eerder koning en wel in 1999. In totaal werden er 370 schoten afgevuurd waarvan er 147 raak waren geweest. Na de gebruikelijke ceremoniële handelingen bood het gemeentebestuur de erewijn aan en volgde er een receptie. Om 17.00 uur werd de eucharistieviering in de parochiekerk bijgewoond waarna het gilde met slaande trommen en vliegende vendels vertrok naar het gildehuis, café De Hooikar voor het koningsmaal. Samen met de hoofdmag de nieuwe koning het gilde het komende jaar vertegenwoordigen bij tal van recepties en verdere representatieve verplichtingen.

Kring Baronie en Markiezaat 25 jaar

De Kring Baronie en Markiezaat is gevestigd in Breda en is opgericht in 1977. Initiatiefnemers: H. van Rijckevorsel, Jan van Tilborg, C. Hereijgers, H. Hoppenbrouwers, B. Minnebach, F. Luyten. Hulpkrachten: W. v.d. Wijgerst en J. Toorians. Voorzitter werd Herman van Rijckevorsel (Rucphen), secretaris Cees Hereijgers (Klein Zundert) en penningmeester Ben Minnebach (Hoogerheide). Hennie Hoppenbrouwers (Rijsbergen) en Frans Luyten (Klein-Zundert) werden respectievelijk bestuursleden.

In 1977 werd begonnen met 9 gilden, te weten: Sint Ambrosiusgilde Teteringen, Sint Antonius Abtgilde Terheijden, Sint Bavogilde Rijsbergen, Sint Jan Baptistgilde Sprundel, Sint Jorisgilde Rijsbergen, Sint Sebastiaangilde Hoogerheide, Sint Sebastiaangilde Oudenbosch, Sint Sebastiaangilde Rijsbergen (slapende geworden in 1980), Sint Willibrordusgilde Klein Zundert.

Na 1977 zijn aangesloten: Sint Willibrordusgilde Alphen (1980, voorheen aangesloten bij de Kring Kwartier van Oirschot), Sint Hubertusgilde Leur, gemeente Etten-Leur (1981), Sint Jangilde Wernhout (1982), Sint Sebastiaangilde, Bergen op Zoom (1982), Sint Bavogilde Raamdonk (1984), Sint Ambrosiusgilde, Gilze (1991) en Cloveniersgilde Etten o.b.v. Sint Jan De Doper (1998). In onderhandeling met Sint Ambrosiusgilde Zundert en Sint Sebastiaangilde Prinsenbeek.

Kringvoorzitters in al die jaren: Herman van Rijckevorsel 1977 t/m 1994, overleden op 6 juli 1994, Nol van de Berg (Teteringen) van 1995 t/m 1997, Nico de Jaeger (Rijsbergen) van 1997 t/m 1998, overleden op 12 juli 1998. Huidige voorzitter Hennie Hoppenbrouwers (Rijsbergen).

Kringsecretarissen: Cees Hereijgers (Klein-Zundert) van 1977 t/m 1978 overleden op 15 augustus 1982, Hennie Hop-

Genoeglijk onderonsje! Vl.n.r. A. v.d. Weijden, mgr. M. Muskens en burgemeester Rutten van Breda

penbrouwers (Rijsbergen) van 1978 t/m 1985, Adrie Boot (Etten-Leur) van 1985 t/m heden, aftredend in 2003.

Penningmeesters: Ben Minnebach (Hoogerheide) van 1977 t/m 1986. Harrie Bruijns (Terheijden) van 1986 t/m heden. Bestuursleden in al die jaren: Jan van Tilborg (Alphen), Toon van Boxel (Hank), Johan Bos (Etten-Leur), Frans Luyten (Klein-Zundert) Hans Tangerman (Halsteren), Toon de Beer (Wernhout) en Joost Vromans (Alphen) t/m 2001.

Disciplines in de Kring Baronie en Markiezaat: Geweer/floort op wip en doel 50 meter, en vrije hand wip. Handboog wip en doel 25 meter. Kruisboog doel 20 meter, Sint Jansboog doel 61 meter. Vendelen-Trommelen-Bazuinblazen-Standaardrijden.

In het najaar van 2002 viert de kring haar 25-jarig bestaan in Etten-Leur. De organisatie ligt in handen van de historische commissie van de feestvierende kring. Nader berichten volgen.

Hoog bezoek voor scheidend hoofdmag Jan van Harssel

Tijdens de jaarlijkse Hubertusdag van het Sint Hubertusgilde in Leur nam hoofdmag Jan van Harssel afscheid als hoofdmag. Het was voor de scheidende hoofdmag een grote verrassing, dat commissaris van de Koningin F. Houben speciaal was afgereisd om hem een afscheidscadeau te overhandigen.

Het was in 1979 dat de toenmalige burgemeester van Etten-Leur, mr. F. Houben, Jan van Harssel polste om tot heroprichting te komen van het toen al 65 jaar 'slapende' gilde. Door de inzet van Jan van Harssel, samen met nog enkele andere broeders, werd het gilde in 1980 heropgericht en zal volgend jaar het 250-jarig bestaan gevierd gaan worden.

Bestuur kring van schuttergilde Baronie en Markiezaat. Vl.n.r. voorzitter Hennie Hoppenbrouwers, secretaris Adrie Boot, lid Toon de Beer, penningmeester Harrie Bruijns en lid Joost Vromans

Jan van Harssel (r) was blij verrast met de foto die hij uit handen van de commissaris en Eredeken F. Houben (1) mocht ontvangen. Onder andere deken M. van de Ven

Afscheid

Zoals gezegd, nam Jan van Harssel zaterdag afscheid als hoofdmans. Gelukkig voor het Sint Hubertusgilde blijft hij lid en bestuurslid van het gilde. Zijn broeders mogen gebruik blijven maken van de enorme hoeveelheid kennis over het gildewezen, waarover hij beschikt. Tot grote verrassing van de scheidende hoofdmans kwam commissaris van de Koningin F. Houben persoonlijk Jan van Harssel bedanken voor zijn inzet en de goede band die al die jaren tussen hem en het gilde is blijven bestaan.

Maxima

Als cadeau werd Jan van Harssel een foto overhandigd die gemaakt is op zondag 9 september bij de commissaris thuis. Op die foto staat het Sint Hubertusgilde met in het midden kroonprins Willem-Alexander en zijn verloofde Maxima. Het Sint Hubertusgilde heeft op die dag het toekomstig koninklijk bruidspaar en koningin Beatrix ingewijd in de Brabantse traditie van het kruisboogschieten. In een zeer uitgebreid dankwoord memoreerde Houben de verdienste van Jan van Harssel voor het Sint Hubertusgilde en het gildewezen in Brabant. Tevens wensde hij Simon Donkers veel succes en wijsheid toe.

Schutsgilde Sint Hubertus 250 jaar

Terugkijkend op de geschiedenis van het Sint Hubertusgilde zien we een soort herhaling. Dan veel leden, dan weer iets minder. In de 19e eeuw moet het gilde een tijd van bloei gekend hebben. Frappant is ook dat in 1877 vrouwen lid konden zijn. Er waren toen 94 gildebroeders en 65 gildeszusters. In het begin van de 20e eeuw liep het aantal gildebroeders sterk terug, verjonging bleef uit, zodat er nog maar vijf overbleven. In 1916 werden de laatste activiteiten gestaakt. Het kasoverschot werd aan de kerk in Leur afgedragen, als ook het archief. Het Schutsgilde Sint Hubertus werd in 1752 opgericht. Het was een turbulente tijd, tussen de Oostenrijkse Successie Oorlog (1740-1748) en de Zevenjarige (1756-1763) in. In 1747 waren de Franse legers de Republiek binnen gevallen en hadden Bergen op Zoom, na een spectaculair kort beleg, ingenomen. Het omringende platteland zal hiervan ongetwijfeld geleden hebben. Zo kreeg de internationale spanning die er heerste een concreet gezicht voor West-Brabant. Gedurende en na een veldtocht heerste er toen lange tijd anarchie in de streken waar een leger doorheen getrokken was, of nog erger: gelegerd had. Daarom is de vraag in 1752 van enige gegoede Leurse burgers om een schutsgilde op te mogen richten niet zo vreemd. De angst was ver genoeg weg om weer aan normale zaken te denken, maar nog wel dicht genoeg nabij om voorzorgsmaatregelen te treffen. Een geoefend schutsgilde was toen reeds lang kansloos tegen gedisciplineerde soldaten, maar tegen groepen deserteurs en ander geboefte hadden zij een goede kans.

Vaak kregen burgers een (kleine) vergoeding voor de goederen die de legers in beslag namen. De echte plaag was de grote groep misdadigers die de legers aantrokken. Dikwijls werd het platteland, gedurende een oorlog, leeg geroofd door bendes die van alles met die legers te maken hadden. De vorsten zagen deze bendes als een noodzakelijk kwaad gedurende een oorlog en als een plaag daarna. Daarom kregen de burgers, in zulke tijden gemakkelijk toestemming om schutsgilden op te richten. Als gemotiveerde en geoefende soldaten konden de schutsgilden de vaak niet erg gedisciplineerde bendes verjagen naar het volgende dorp. En dat was meestal voldoende om een lange tijd verlost te zijn van die ellende. Want toendertijd werd de afstand tussen twee plaatsen berekend in tijd: hoe lang deed een voetganger erover op de toenmalige slechte wegen. Leur lag toendertijd een half uur van Etten. Naar Breda was ongeveer twee uur.

Slechts de absolute bovenlaag van de Republiek keek buiten de landsgrenzen met meer dan een economische bedoeling. Al de anderen leefden binnen een hechte gemeenschap, waarvan zij de waarden en normen kenden en zo goed en zo kwaad als dat mogelijk was naleefden. De beschermvrouwe van het Leurse schutsgilde was Anna van Hannover, op 8 mei 1752 gaf Prinses Anna, douanière van Stadhouder Willem IV, toestemming tot oprichting van het gilde. Anna leefde van 1709 tot 1759 en was een telg uit een zeer oud Duits vorstengeslacht. Op 12 januari 1759 overleed Prinses Anna. Na haar dood bleef zij enige tijd opgebaard liggen om iedereen de kans te geven afscheid van haar te nemen. Op 23 februari 1759 werd Anna begraven in Delft.

Ieder schutsgilde heeft een beschermheilige. Behalve oorlog waren er nog geen politie, brandweer of andere hulpdiensten. Dus moesten de mensen samen de problemen zien op te lossen. Daarom moest elk gildelid elk jaar opnieuw beloven om de kerk of het bestuur te helpen. Wanneer daar om gevraagd werd. Die belofte werd de Eed van Trouw aan Kerk en Overheid genoemd.

Wie zorgde ervoor dat de gildebroeders zelf niet besmet werden door een ziekte, zoals de pest b.v., als zij de doden begroeven? Wie beschermde de broeders tegen het uitbreken van brand of andere rampen? De schutsgilden zelf hadden bescherming nodig. Die bescherming zochten zij bij een heilige. Het Leurse schutsgilde had Hubertus, bisschop van Luik en Maastricht, tot patroonheilige gekozen. Op of omstreeks 3 november wordt daarom de staatsiedag gehouden. Net als de eerste bisschop van Maastricht, Sint Servatius, wordt Hubertus afgebeeld met een sleutel. Naar middeleeuws gebruik wordt op Hubertusdag brood gewijd en met zout gezegend.

Een plan om het gilde te doen herleven werd in het voorjaar 1979 geopperd door de toenmalige burmeester van Etten-Leur, mr. Frank Houben. Een eerste bijeenkomst werd georganiseerd op 18 oktober 1980, toen werd er beslist dat de

Links Kringbestuur Sint Hubertusgilde Etten-Leur met federatievoorzitter A. v.d. Weijden

installatiedatum op 3 november 1981 zou zijn. Op 9 juni 2002 gaan we dus vieren dat wij 250 jaar oud zijn, en zal er een receptie plaatsvinden in het Trouwkerkje te Etten-Leur Noord. In het kader van het 250-jarig bestaan wordt ook een kringgildendag gehouden op zondag 23 juni 2002 te Etten-Leur. In het volgende nummer komen wij hier uitvoerig op terug.

Gildehuis 't Paaie officieel geopend

Op vrijdag 7 september werd in Alphen onder zeer grote belangstelling het gildehuis 't Paaie door burgemeester drs. P.I.A.M. van Campenhout officieel geopend. Tijdens de geanimeerde receptie voerden een aantal sprekers het woord en werd de dag 's avonds met een feest in eigen kring afgestoten. De open dag op zondag 9 september werd door veel belangstellenden bezocht, zodat het Alphense handboogschuttersgilde kan terugzien op een bijzonder geslaagd weekend.

Het begin

Toen het Alphense handboogschuttersgilde in 1966 werd heropgericht, had het haar domicilie in café 'Schuttershof'. Daar vergaderde men en werden de wedstrijden geschoten op de banen in de achterliggende tuin, nog op de oude manier te weten naar twee kanten. Het gilde groeide uit haar jasje en kreeg behoefte aan een eigen onderkomen.

Begin jaren zeventig kon het gilde een directieket uit Dordrecht overnemen welke kon worden geplaatst op een stuk grond, naast de schietbanen, dat in erfpacht van de gemeente werd verkregen. In 1996 kreeg het gilde de mogelijkheid om eigenaar van het terrein te worden, waarvan ze al die jaren gebruik hadden gemaakt en na aankoop van een ander stuk grond kreeg het gilde een bij uitstek geschikt perceel voor de bouw van een nieuw gildehuis, nagenoeg in de kom van het dorp. Begin 1998 werd begonnen met de bouw.

Nieuw onderkomen

De gildebroeders en -zusters hebben er lang op moeten wachten, maar eindelijk was het dan zover. Aanvankelijk was de opening op 30 maart van dit jaar gepland, maar de MKZ-crisis gooide roet in het eten en de opening moest worden uitgesteld. Rondom de klok van vijf uur vertrok het voltallige gilde vooraf gegaan door gildepaard 'Alex' vanuit het gildehuis naar het Cultureel Centrum 'Den Heuvel' om de genodigden op te halen. Burgemeester en wethouders, vertegenwoordigers van gilden uit de kring en van bevriende gilden, afvaardigingen van plaatselijke verenigingen en sponsors kwamen enkele minuten later op het gildeterrein aan om getuige te zijn van de officiële opening. Deze eer viel te beurt aan burgemeester van Campenhout. De te onthullen gevelsteen was met een doek afgedekt en met een dunne nylondraad verbonden aan een pijl. Door het wegschieten van de pijl zou het doek worden verwijderd. Met uiterste krachtspanning spande hij de boog en schoot de pijl de lucht in, waarna de door de gemeente geschonken gevelsteen voor iedereen zichtbaar werd. Een daverend applaus viel hem ten deel. In het nieuwe gildehuis kan op 8 banen op een afstand van 18 of 25 meter met handboog worden geschoten en verder kunnen hier de vendeliers, tamboers en bazuinblazers terecht voor hun wekelijkse repetities.

Woorden van dank

Na een - ondanks de harde wind - perfect uitgevoerde vendelhulde begaf het gezelschap zich naar binnen om zich aan de drankjes en hapjes tegoed te doen. Hoofdman Anton van Tilborg nam als eerste het woord. Hij bedankte iedereen die op één of andere manier hun inbreng en steun aan het gilde had geleverd. Hij noemde geen namen, maar maakte een uitzondering voor de mensen van de gemeente Alphen-Chaam. „Jullie deden niet alleen je werk, maar jullie deden zelfs meer. Daarvoor onze welgemeende dank”, aldus de hoofdman.

Terugblik

Vervolgens blikte hij terug op het ontstaan van het nieuwe gildehuis. Een bijzonder woord van dank richtte hij aan het adres van wijlen dokter Lamberti, die de aankoop van de grond had voorgefinancierd. „We hebben daarna een lange weg moeten afleggen, maar het begin was gemaakt.” Door het indertijd toekennen van een aanzienlijke gemeentelijke subsidie rustte een grote verplichting op het gilde. „Door saamhorigheid, samenwerking en veel enthousiasme hebben we dit resultaat bereikt. De strubbelingen die na het eerste jaar van de bouw ontstonden, kwamen we eendrachtig te boven”.

Hierna nodigde hij de burgemeester uit om samen met hem een Bourgondisch glas te heffen. Beide glazen hadden een kromme steel, waar de hoofdman de volgende verklaring voor had: „Ik kan u verzekeren, het gildehuis is net als dit glas. Niet volmaakt, maar met de inhoud is niets mis!”

Voorbeeldfunctie

Burgemeester van Campenhout hield het gilde voor dat het er goed aan had gedaan om de eerder geplande opening vanwege de toen al heersende MKZ-crisis geen doorgang te laten vinden. „Een crisis die een grote invloed heeft gehad op de agrarische bevolking van ons dorp. Gelukkig is die ellende voorbij en mocht ik vandaag dit gebouw openen.” Hij roemde het bloeiende verenigingsleven in de gemeente, waar ook het gilde deel van uit maakt. „U vertegenwoordigt de specifieke Brabantse cultuur met haar vele tradities. Van één traditie heeft u gelukkig afstand genomen, door ook vrouwen in uw gilde op te nemen. Dat andere gilden hier een voorbeeld aan mogen nemen.”

Aan het slot van zijn toespraak verklaarde hij dat het gemeentebestuur trots is om dit gilde in haar midden te hebben. „Ik ben er van overtuigd dat deze multifunctionele accommodatie u, meer dan tot nu toe, zal inspireren tot het uitvoeren van activiteiten die binnen uw doelstelling vallen. Met dit gebouw wordt het u als jonge vereniging zeker mogelijk om heel oud te worden. Ik feliciteer u met dit prachtige gebouw.”

Openingsvers

Kringvoorzitter Hennie Hoppenbrouwers verklaarde ook al vele jaren jaloers te zijn geweest op het voormalig onderkomen, de houten directieket. „U had echter een ruimer onderkomen nodig om te oefenen en zodoende uw hoge niveau te handhaven en te verbeteren. Met vereende krachten heeft u dit bouwwerk verwezenlijkt en daarnaast smaakvol ingericht. Ik hoop hier nog vaak terug te mogen komen.”

Als laatste spreker kreeg de nestor van het gilde, Pieter van Eijck, het woord. Pieter, inmiddels 87 jaar, had een speciaal openingsvers geschreven met de toepasselijke titel 'Haec Dies' (dit is de dag). Op zijn eigen specifieke wijze declameerde hij voor een muisstille zaal zijn gedicht, waarin de hele ontwikkeling van de bouw was beschreven.

Feest en open dag

's Avonds vonden er nog optredens plaats van de Alphense zangkoren en harmonie 'Vlijt en Volharding'. Om ongeveer 20.00 uur werd de receptie beëindigd, waarna een uur later ruim honderd gildebroeders en -zusters met aanhang in eigen kring tot in de kleine uurtjes aan de feestavond deelnamen.

Ook de open dag op zondag 9 september was een grandioos succes. Ondanks enkele regenbuien hebben talloze belangstellenden het nieuwe gildehuis bezocht en zich kunnen bekwaamen in de verschillende vaardigheden die het gilde eigen zijn (vendelen, schieten, bazuinblazen en tamboeren). Ook van de gelegenheid om een ritje op het gildepaard Alex te maken, werd veel gebruik gemaakt, uiteraard onder toezicht van standaardrijder Frans Bekkers. Met de open dag werd een feestelijk gildeweekend afgesloten. ■

IN MEMORIAM

Sint Hubertus, Berkel

Ties Wolfs

Vrijdag 19 oktober 2001 overleed Ties Wolfs (69). Hij was lid sinds 1962, waarvan vele jaren lid van de overheid. Vanwege zijn verdiensten werd Wolfs in 1998 erelid. Hij zette zich jaren in als lid van de commissie standaardrijden van kring Maasland. Voor dit wedstrijdonderdeel was hij ook jurylid. Mede door zijn inzet kreeg het gilde een prachtig eigen terrein. Met grote gilde-eer is hij naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Sint Sebastiaan, Borkel

Toon Versmissen

Op 25 oktober is plotseling overleden hoofdman Toon Versmissen (64). Hij was ruim 25 jaar gildebroeder van Sint Sebastiaan, waarin hij zich tot tweemaal toe koning wist te schieten. Sinds 1992 was hij hoofdman.

Onder zijn leiding is er veel tot stand gekomen. Zo werd het gidelokaal vernieuwd, kwamen er nieuwe gildelokosten en een geheel vernieuwd schietterrein. Toon stimuleerde graag jeugdige tamboers en vendeliers en was de organisator achter de onlangs gehouden districtsgildedag. Toon genoot van 'zijn' guld en was een zeer sociaal gevoelig mens, die door zijn gildebroeders gemist zal worden.

Sint Willibrordus, Casteren

Jos Mijs

Op 6 augustus 2001 overleed plotseling Jos Mijs (56). Hij was zeer gewaardeerd en geliefd in zijn gilde, dat altijd op hem kon rekenen.

Sint Catharina en Barbara, Geldrop

Op 1 december overleed gildebroeder Louis Houben (67). Louis was op veel terreinen actief binnen de Geldropse gemeenschap. In 1996 werd hij gedoopt tot gildebroeder en was direct actief bij het gilde betrokken. Hij maakte gedurende twee jaar deel uit van het comité ter voorbereiding van de kringgildedag. Nooit werd tevergeefs een beroep op Louis gedaan.

Louis Houben

en de familie sterkte.

Sint Joris, Gestel en Blaarthem

Theo IJzermans

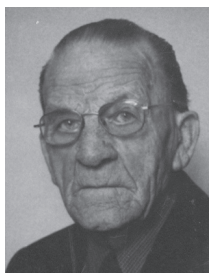
Hij werd plotseling getroffen door een ernstige ziekte waaraan hij binnen enkele weken bezweek. In een overvolle kerk werd met gilde-eer afscheid genomen van Louis. Zijn gildebroeders wensen Trees, Carien, Bart

Theo IJzermans was sinds 1972 lid van het Sint Joris-gilde Gestel en Blaarthem. Zijn zakelijke bezigheden beletten hem om geregeld van zijn betrokkenheid bij het gilde te betuigen. Bij bijzondere gelegenheden was Theo van de partij. Op 26 november is hij in zijn woonplaats Hamont-Achel plotseling overleden.

Op 1 december is Theo met gilde-eer uitgeleide gedaan en is hij naar zijn laatste rustplaats in Achel begeleid. De regerend deken Paul v.d. Putten nam in welgekozen bewoordingen afscheid van de overledene. Theo leeft in de herinnering voort als een sociaal bewogen mens, die voor velen een steun was zonder daarbij zelf op de voorgrond te willen treden.

Zijn gildebroeders wensen zijn echtgenote-gildezuster José en zijn kinderen alle sterkte toe om het zware en zo plotselinge verlies te kunnen dragen.

Sint Nicolaas, Haps

Jan Raafs

Op 27 oktober is schatbewaarder Jan Raafs (79) na een kortstondig ziekbed overleden. Hij was een levenslustig man en een harde werker in de bouw, als metselaar. Maar hij genoot ook van de vakanties die hij met de families

Repkes en Bloemers doorbracht. Zijn grote hobby's waren het gilde en biljarten. Jan was ruim 46 jaar lid van het gilde en altijd present. De laatste jaren zorgde hij voor het zilver, het vaandel en overige attributen. Hij was in de Hapse gemeenschap een graag geziene gast, iedereen kende hem en hij hielp altijd, overal waar dat nodig was.

Sint Catharina, Hilvarenbeek

Op 13 november 2001 overleed gildebroeder Toine Oomen (70). Vanaf de

heroprichting van het gilde in 1979 was Toine gildebroeder. Op dat moment was hij beheerder van Hotel Brabant, het gildehuis. Op een onopvallende wijze was hij een trouw lid van het gilde. Hij verleende steun waar dat nodig was, maar vooral bij de kruisbogen. Na de wekelijkse schietavonden was het voor hem een groot genoegen in de gildekamer nog een kaartje te leggen.

Harrie Gruijthuijsen

Harrie Gruijthuijsen (87) overleed op 26 oktober 2001. In 1979 werd Harrie gildebroeder. Jarenlang was hij hoofdman en vanaf 1997 kreeg hij de titel van ere-hoofdman. Onder zijn stimulerende leiding werd een tamboer

aangesteld. De gildetrom werd door hem geschenken. Tijdens de wekelijkse gildeavonden was hij, zolang dit kon, een actieve kruisboogschutter. Het gildeleven had bij hem een ruime belangstelling.

Sint Sebastiaan, Hilvarenbeek

Kees van Gestel

Ouderling Kees van Gestel (87) overleed op 23 oktober 2001. In de volksmond beter bekend als Kees van Koob van Bordjes. Hij was een gildebroeder in hart en nieren. Ruim 50 jaar was hij lid van het gilde,

waarvan 30 jaar als standaardrijder, welke functie hij overnam van zijn vader. Nog maar drie maanden geleden overleed zijn vrouw.

Sint Joris, Hilvarenbeek

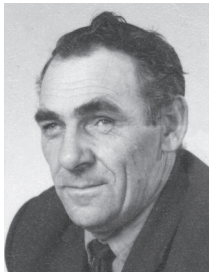

Henk Roumen

Gildebroeder Henk Roumen overleed op 5 november 2001 toch nog onverwacht. Op veel te jonge leeftijd heeft hij afscheid moeten nemen van een leven waarvan hij met volle teugen genoot. Ondanks zijn positieve instelling en zijn wilskracht heeft hij de ongelijke strijd niet kunnen winnen. Henk was lid van het gilde vanaf Sint Jorisdag 1996 en cornet van diezelfde dag in 1997 tot heden. Gildedagen of verschietsingen met bevriende gilden waren voor hem geen verplichtingen, maar hij genoot ervan. Uitstapjes naar het buitenland, zoals het Europees schutterstreffen in Krakau of vorig jaar november de pelgri-

mage naar Rome in verband met het heilig jaar waren voor hem hoogtepunten van zijn gildebroederschap. Het gilde Sint Joris en alles wat daarmee te maken heeft stonden bij Henk heel hoog in het vaandel. Iedereen kon altijd een beroep op hem doen. Nooit was hem iets te veel. Ziek als hij toen al was, stond hij in augustus 2001 op het Vrijthof Sint Joribier aan de toeristen te verkopen. Hij organiseerde graag allerlei dingen en vanaf het moment dat hij als volwaardig lid was geballoteerd tot enkele maanden geleden was hij een van de leden, die nieuwe gilde-activiteiten ontplooiden.

Sint Jan Baptista, Leenderstrijp

Wout Bax

Op zaterdag 10 november 2001 bereikte het gilde Sint Jan Baptista Leenderstrijp het droevige bericht dat gildebroeder en erelid Wout Bax in de leeftijd van 73 jaar was overleden.

Wout Bax werd in 1948 ingeboond als

gildebroeder.

In de periode 1957-1960 en in de periode 1966-1969 was hij koning van het gilde. In 1998 werd hij, bij gelegenheid van zijn 50-jarig lidmaatschap, benoemd tot ere-lid.

Op woensdag 14 november 2001 is hij met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Sint Ambrosius, Loon op Zand

Harrie van de Ven

Op 26 september 2001 overleed Harrie van de Ven (64). Maandag 1 oktober werd onder grote belangstelling de laatste eer bewezen aan Harrie, die een geliefd mens was binnen de gemeenschap van Loon op Zand. Hij was

negenentwintig jaar een gewaardeerd lid. Harrie werd in 1997 gehuldigd bij zijn 25-jarig jubileum in het bijzijn van zijn vrouw Petra en zijn twee zonen Harrie jr. en Pim, beide jeugdlid. Tijdens de afscheidsdienst bedekte het koningszilver de kist. Het gilderouwvaandel stond opgesteld op het priesterkoor. Vele gildebroeders en -zusters vergezelden hem op

zijn laatste tocht naar het kerkhof. De vendelier bracht een laatste groet over de kist en liet het vaandel even daarop rusten als verbondenheid met de overledene. Harrie van de Ven zal altijd in herinnering blijven voortleven, ook door zijn lijflied 'In gedachten zie ik het kerkje weer', dat hij elke statiedag met veel enthousiasme ten gehore bracht.

Sint Sebastiaan, Mierlo

J.F. Hurkmans

Op 27 juli 2000 overleed de oudste gildebroeder J.F. Hurkmans, in de volksmond 'Hannes' genoemd, na een kortstondig ziekbed in zijn eigen vertrouwde omgeving in de Margrietstraat te Mierlo, drie maanden na het overlijden van zijn vrouw Miet van den Eijnden. Hannes was 74 jaar gildebroeder. Eerst jarenlang bij de familieschut in Lierop, vanaf 1957 lid van Sint Sebastiaan in Mierlo. Samen met Toon van Asten en Karel van Zantvoort heeft hij het gilde nieuw leven ingeblazen met medewerking van de heer Jos Schroeders, toen kringvoorzitter. Hannes hield van het gilde alsof het zijn gilde was. Wanneer er naar een kringdag gegaan werd, hield hij van orde, netheid en goed gedrag. Hij was enthousiast wanneer er prijzen gehaald werden, dan was hij trots op zijn gildebroeders. Hij was een graag geziene gast. Hij was een groot gildebroeder, die iedere dag van zijn gilde genoot. Als hij kon, was hij samen met zijn vrouw op ieder festijn van het gilde aanwezig. Zelfs op de jaarlijks te houden teerdag kwam hij met zijn vrouw gekostumeerd feestvieren, want daar hielden zij beiden van. Hannes heeft twee bonds onderscheidingen gekregen. Hij is 95 jaar geworden.

Sint Catharina, Moergestel

Harrie Ketelaars

Op 4 augustus 2001 overleed gildebroeder Harrie Ketelaars (74). Op 9 augustus 2001 is hij na een vendelgroet naar zijn laatste rustplaats begeleid,

Sint Antonius Abt, Nuland

Tien Maas

50-jarig jubileum. Begonnen als tamboer, wat hij vele jaren zeer verdienstelijk heeft gedaan, later als 'gewone' gildebroeder, maar altijd nadrukkelijk aanwezig en niets was te veel voor hem. Behalve het gilde had Tien nog een grote hobby en dat was zingen in het Nulands Gemengd Koor. Samen met zijn vrouw en kinderen zingen in het zelfde koor was zijn lust en zijn leven. Tien is donderdag 24 oktober in het bijzijn van vele gildebroeders (ook van de Hoge Schuts) met gilde-eer begraven.

Geheel plotseling is op 20 oktober 2001 Martien (Tien) Maas (69) overleden. Tien was gedurende tweeënvijftig jaar een gewaardeerd lid en vierde op de teerdag in 1999 samen met zijn familie in goede gezondheid zijn

Tom Hanegraaf

zijn vader Koos en broer Jack zijn al jaren lid. In de korte tijd dat Tom gildebroeder was, was hij altijd present, een goed lid van de gilde-familie. Op 22 januari is hij onder grote belangstelling met gilde-eer begraven.

Op 17 januari 2002 overleed geheel plotseling door een noodlottig ongeval aspirant-gildebroeder Tom Hanegraaf (44). Tom was nog maar kort lid van het Sint Antonius Abt-gilde, maar wist precies wat het gilde inhield. Immers,

Mogen zij allen rusten in vrede

GILDEKLEINTJE Te Koop Gevraagd

Antieke land-, zee- en hemelkaarten; hout- en kopergravures; atlanten en boeken. Periode 16de eeuw t/m 1850. Tevens geïnteresseerd in facsimile's & globes.

Overdag : 076-5032797,
's avonds 076-5014559
of 06-22224399,
e-mail : b.meijer@mass.demon.nl

Beeldengieterij TENAX

Voor verschillende Gildebeelden
en diverse andere beelden

Jan van Grunsven
Kampweg 19a, 5476 VB Vorstenbosch
Tel./fax: (0413) 36 31 64
Privé: (0413) 35 04 74

WILLIGERS

makers van vaandels,
vendels en andere
gildeattributen

Joke Willigers (V.H. H.M. Waters)

Zand 33, 5757 RX Liessel (0493) 34 25 68

van Herp
music fashion

introduceert uit eigen fabriek
exclusieve gildekleding voor:

Gildebroeders-, zusters en jeugdleden

Bel voor informatie:
(013) 511 06 12

Mobiel:
06 - 22 46 45 55

Of fax:
(013) 511 06 13

Adres:
Spoorakkerweg 11
5071 NC Udenhout (gemeente Tilburg)

Seezo uniformen

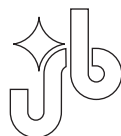
zorgen voor een perfecte presentatie

—
muziekcorpsen
concertmusici
showdrumbands
majorettes
schutterijen
brandweercorpsen
bewaking
chauffeurs

Seezo
meesters in maatwerk

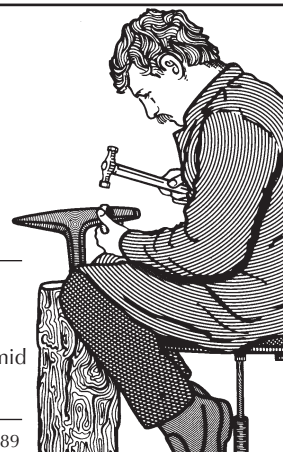
Seezo Uniformen St. Janstraat 38, 7256 BC Keijenborg Gld.
Tel. (0575) 46 16 41 / fax 46 26 69
E-mail: info@seezo.nl - Internet: www.seezo.nl

- Goud en Zilver
- Reparaties
- Veranderingen
- Nieuw werk
- Eigen ontwerp
- Gildewerk
- Graveren

John Bijsterveld
Meester Goudsmid/Edelsmid

Leenderweg 37, Valkenswaard, Tel. (040) 204 24 89

JUWELIERS - HORLOGES

Jan Andriessen

DORPSSTRAAT 28
5708 GK HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 52 22 69

!!!UNIFORMEN!!!

Wij maken alle uniformen op maat naar ons of
Uw eigen ontwerp in eigen atelier.
Bij ons zit U ook goed voor bijwerkingen van uniformen.
Bij ons verkrijgbaar: alle toebehoren o.a. extra lange
gildekousen. (tot ver over de knie)

Maak vrijblijvend een afspraak,
wij komen zonder verplichtingen.

KLEERMAKERIJ BELIEN

Kerkstraat 20
3930 Hamont (België) (in Budel net over de grens)
Tel. vanuit NL. 00-3211/44 52 58

NBFS

Noordbrabantse Federatie van schuttergilden

Agenda

Zoals in onderstaande agenda te zien is, zijn er weer samenvallende gildefeesten. Wij doen nogmaals nadrukkelijk een beroep op u om dit bij het organiseren van uw gildefeest te voorkomen. Met overeenstemming tussen de betreffende kringbesturen en gilden zijn maximaal twee samenvallende gildefeesten acceptabel. Zie in eerste instantie de lijst van gildefeesten in het NBFS-vademecum. Een bijgewerkte lijst van aangemelde c.q. goedgekeurde gildefeesten over meerdere jaren is bij het federatiesecretariaat te verkrijgen.

Gildefeesten in 2002

05 mei

NBFS-toernooi kruisboog op de wip Sint Jorisgilde Reusel

05 mei

Jeugdtoernooi vendelen-trommen-bazuinblazen Kempenland bij Sint Catharinagilde Woensel

26 mei

Kringdag Land van Cuijk, Sint Dionysiusgilde Heijen

26 mei

Nederlands kampioenschap wipschieten vrije-hand Federatie Wipboomschutters bij Sint Hubertusgilde Bavel

02 juni

Kringdag Maasland, Sint Joris & Sint Catharinagilde Gemonde

09 juni

Kringdag Kempenland, Sint Martinusgilde Waalre

23 juniKringdag Baronie-Markiezaat, Sint Hubertusgilde Leur
Kringdag Peelland bij Sint Jorisgilde Deurne**23 juni**

Nederlands kampioenschap wipschieten opgelegd Federatie Wipboomschutters bij Sint Sebastiaangilde Middelaar

25 augustus

Kringdag Kwartier van Oirschot, Sint Jorisgilde Diessen

01 september

NBFS-toernooi gewerschieten bij Sint Jansgilde Gassel

08 september

Vrij gildefeest Land van Cuijk, Sint Matthiasgilde Oploo

08 septemberVrij gildefeest Kwartier van Oirschot, te Moergestel,
Sint Catharinagilde**15 september**

NBFS-toernooi V-T-B-S bij Sint Jorisgilde Oirschot

29 september

Nederlands gildekampioenschap hand- en kruisboogschieten op de wip bij OLV-broederschap Oirschot

12 oktoberHoofdliedendag, Den Bosch. Opluistering door het gilde
Sint Antonius & Sebastiaan Gemert

Gildefeesten in 2003

18 mei

Vrij gildefeest bij Sint Antonius & Sint Sebastiaangilde Haaren

18 mei

NBFS-toernooi kruisboog op de wip (aanvraag SSint Matthiasgilde Oploo, Land van Cuijk)

18 mei

Jeugdtoernooi vendelen-trommen-bazuinblazen Kempenland bij gilde Sint an Baptist Leende-Strijp

01 juni

Kringdag Kempenland, St.-Jorisgilde Budel

15 juni

Kringdag Maasland te Waalwijk bij het Sint Ambrosiusgilde Baardwijk en Sint Crispijn en Sint Crispianusgilde Besoijen

22 juni

Vrij gildefeest Kwartier van Oirschot, Sint Jorisgilde Oirschot

06 juli

Kringdag Baronie-Markiezaat bij St.-Bavogilde Raamsdonk

12 juli

Kringdag Kwartier van Oirschot te Biest-Houtakker bij O.L. Vrouwe Broederschap

24 augustus

Vrij gildefeest bij Sint Jansgilde Duizel

30 augustus

Europees Schutterskoningschieten te Vücklabruck (Oostenrijk)

31 augustus

Europees Schutters Treffen te Vücklabruck (Oostenrijk)

07 september

NBFS-toernooi gewerschieten in Baronie-Markiezaat

07 september

Liefdadigheidsfestijn Sint Mauritiusgilde in beraad

21 september

NBFS-toernooi V-T-B-S, O.L. Vrouwegilde Aarle-Rixtel

11 oktober

Hoofdliedendag, Den Bosch. Opluistering door gilde uit Kring Baronie & Markiezaat

Gildefeesten in 2004

23 mei

NBFS-toernooi kruisboog op de wip in kring Peelland

06 juni

Kringdag Kempenland, Sint Jan Baptistgilde Duizel

06 juni

Kringdag Maasland, Sint Catharina & Sint Jorisgilde Rosmalen

05 september

NBFS-toernooi gewerschieten in Kring Kempenland

12 september

Vrij gildenfeest Sint Willebrordusgilde Heeswijk